Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матэр'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.
Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]
ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] Сьцешаныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. падатку.
ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] за дакумант 15 к. За кожны дадатковы 5 к. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

Падпіска прымаецца ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

10 год выданьня. — ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. — № 134 (2623) Субота, 15-га чэрвеня 1929 г.

Па шляху сацыялістычнага наступу.

Самую вялікую памылку робяць тыя, хто мяркуе аб магчымасьцях калектывізацыі толькі па сучасным ахваце калгасамі сялянскіх гаспадарак. Трэба перш-на-перш узяць пад увагу тэмп росту калгасаў, які значна абганяе тэмп росту каапэратываў. За 28 г. лік калгасаў узрос на 95 процантаў. Веснавая пасеўная кампанія яшчэ раз яскрава выявіла ўзмоцнены тэмп калектывізацыі сялянскае гаспадаркі, які праз увесь час апярэджвае пляновыя меркаваньні. Рост калгасаў выяўляе павялічаныя запатрабаваньні да народнай гаспадаркі, ставіць новыя задачы ўзбуйненьня калгасаў, узмацненьня ў іх элемэнтаў аграмаджаньня і задачы забясьпекі перарастаньня каапэратываў у калгасы, з ніжэйшых форм—у вышэйшыя.

Сэсія савету Калгасцэнтру, якая адчыняецца сёньня, павінна аддаць належную ўвагу гэтым асноўным задачам. Пяцігадовы плян народнае гаспадаркі, намячаючы да канца пяцігодкі ўцягненьне ў калгасы блізка 25 проц. усіх сялянскіх гаспадарак Саюзу, прадугледжвае значнае ўзбуйненьне калгасаў. Да канца пяцігодкі абшар аграмаджаных засеваў у калгасах мяркуецца павялічыць да 30-ці міліёнаў гэктараў, што складзе каля 22 проц. усяго засеўнага абшару Саюзу. Сярэдні разьмер засеўнага абшару калгасу па СССР павінен дасягнуць да канца пяцігодкі 320 гэктараў—замест сучасных 48 гэктараў. На працягу пяцігодкі будзе пашырацца рост арганізацый калгасаў-волатаў (мы маем ужо і зараз у асобных раёнах вельмі буйныя калгасы) з абшарам у некалькі тысяч гэктараў, са значнай бантрацыяй магутных сродкаў вытворчасьці, вялікай таварнай прадукцыяй.

Адначасова з узбуйненьнем павінна адбывацца ўсё большае аграмаджваньне вытворчасьці і працы сяброў калгасаў. Галоўным фактарам, які ўзмацняе працэсы аграмаджваньня, павінна стаць землеўпарадкаваньне. У плянах землеўпарадкаваньня трэба прадугледзіць максымальную дапамогу працэсу ўзмацненьня і магчымасьці росту асобных калгасаў. Рашаючаю задачай у справе стварэньня буйнае гаспадаркі зьяўляецца выкарыстоўваньне грамадзкіх сродкаў, якія трэба павялічаць, зацікаўленасьць сяброў у аграмаджанай гаспадарцы, а таксама папярэджаньне звароту да індывідуальнае гаспадаркі. Калі калгас мае ў грамадзкім карыстаньні складаныя машыны, прамысловыя прадпрыемствы для пераапрацоўкі сельска-гаспадарчых прадуктаў, цёплыя аборы, і калі гаспадарка ў цэлым дае прыбытак, дык ніхто не пажадае выйсьці з такога калгасу.

Зьнішчыць недахопы можна толькі праз значнае павялічэньне якасьці працы калгасаў, пазбаўленьне ад нядбайных адносін да грамадзкіх абавязкаў, павялічэньне ўнутранай спайкі сяброў, дысцыплінаванасьць іх і тэхнічную спэцыялізацыю. Ва ўмовах сацыялістычнага наступу і абвостраньня клясавае барацьбы калгас здолее выканаць гэтую ролю толькі ў тым выпадку, калі ён арганізуе беднату, уцягне ў сацыялістычнае будаўніцтва серадпякоў і, такім чынам, накіруе асноўныя кадры сялянства на перамоганьне капіталістычных элемэнтаў і на будаўніцтва сацыялістычных форм гаспадаркі. („Правда").

Вайна ў Марока.

Французскае войска панесла страты 81 забітых і 38 раненых.

ПАРЫЖ, 13-6. Агенцтва Гаваса паведамляе: „Водлуг весткаў вайсковага міністэрства, страты французскага войска пры сутычцы з паўстанцамі ў [illegible] (Марока) складаюць 81 забітых і 38 параненых. [illegible] насьць за праліцьцё крыві цалкам ускладаецца на вярхоўнае французскае камандаваньне. Ніякія ахвяры людзямі ня спыняюць французскіх капіталістаў [illegible] Марока.

Камуністычныя дэпутаты Кашэн і [illegible] падалі ў палату запытаньне аб ваенных аперацыях у Марока.

Французскія салдаты скінулі 60 бомб у весі паўстанцаў.

ПАРЫЖ, 14-VI. Агенцтва Гаваса паведамляе з Рабату (Марока): [illegible]

ПАРЫЖ, 13-6. [illegible]

Захопленыя „дакументы"—фабрыкацыя белагвардзейцаў.

ПЭЙПІН, 13-VI. Як паведамляе карэспандэнт „Пэйпін Цяньцзінь Таймс", агульная думка такая, што [illegible]

На Жэнеўскім кірмашы загаварылі аб „зьмене" адносін да СССР.

БЭРЛІН, 13-6. Водлуг паведамленьняў з Жэневы, [illegible]

Масавыя арышты ў Латвіі.

РЫГА, 14-VI. Водлуг паведамленьняў [illegible]

Нарада паліцэйскіх-забойцаў.

БЭРЛІН, 12-VI. [illegible]

Забастоўка трамвайных рабочых.

ПЭЙПІН 12-VI. [illegible]

Ваеннае становішча ў Кюрасо.

НЬЮ-ЁРК, 12-VI. На высьпе Кюрасо (галяндзкая калёнія ў Вэст-Індыі), [illegible] абвешчана ваеннае становішча.

Фынь згодзен выехаць заграніцу?

ШАНХАЙ, 13-VI. [illegible]

ПЭЙПІН, 13-VI. [illegible]

37-ы дзень галадуе тав. [illegible]

ВЕНА, 13-... Румынскія газэты [illegible]

Нямецкія нацыяналісты супроць пляну Юнга.

БЭРЛІН, 14-VI. [illegible]

Макданальд выконвае праграму лібэралаў.

Урад Макданальда павінен выправіць неразумную памылку

ЛЕНДАН, 13-VI. Агенцтва Рэйтэра паведамляе: „Выступаючы на сходзе лібэральнае фракцыі палаты вобшчын, Лейд Джордж падкрэсьліў неабходнасьць адзінства лібэральнае партыі. [illegible]

„У той момант, калі ўрад вырашыць кіравацца на сацыялістычную, [illegible]—яго кар'ера будзе скончана".

Далей Лейд Джордж выказаў меркаваньне, што ўрад зараз-жа павінен выправіць неразумную памылку, якая выявілася ў наскоку на Аркос, і ад- [illegible] права".

Макданальд адкладвае наладжаньне сувязі з СССР на „заўтра".

ЛЕНДАН, 13-6. Дыплёматычны аглядчык «Дэйлі Ньюс» паведамляе, што водлуг атрыманых ім вестак, урад рабочае партыі адклаў канчатковае вырашэньне пытаньня аб аднаўленьні зносін з савецкім урадам да прыезду Мак- [illegible]

На вечную катаргу засудзілі індусаў.

ЛЕНДАН, 12-6. Агенцтва Рэйтэра паведамляе з Дэлі (Індыя); „Суд засудзіў на катаргу на ўсё жыцьцё двух індусаў, арыштаваных у красавіку ў зьвязку з выбухам бомб у індыйскім законадаўчым зборы. Выслухаўшы прысуд, засуджаныя выгукнулі. „Няхай жыве пралетарская рэвалюцыя!»

12 зьезд кампартыі Німеччыны.

Жалезнае адзінства, непрымірымая барацьба супроць правага ўхілу і прымірэнцтва з ім гарантуе кампартыі Нямеччыны перамогу.

БЭРЛІН, 13-6. На зьезьдзе нямецкае кампартыі Галахер (Англія) зачытаў ад імя прысутных на зьезьдзе прадстаўнікоў братэрскіх партый [illegible] Англіі, Чэхаславакіі, [illegible] Італіі, Польшчы, Бэльгіі, Швэдыі, Нарвэгіі, Аўстрыі, Швэйцарыі і іншых агульную заяву. У гэтай заяве прадстаўнікі братэрскіх кампартый поўнасьцю салідарызуюцца з заявамі прадстаўніка Выканкому Камінтэрну, асабліва ў пытаньні аб прымірэнцах.

Далей у заяве зазначана, што курс, узяты зьездам нямецкае кампартыі, поўнасьцю адпавядае курсу, устаноўленаму 6-м кангрэсам Камінтэрну.

Пасьля гэтага быў заслуханы даклад мандатнае камісіі, якая зацьвердзіла 217 мандатаў. З гэтага ліку толькі 28 мандатаў прыпадае на працаўнікоў партыйнага апарату. 132 мандаты належаць рабочым ад варштату. З 217-ці дэлегатаў —213 зьяўляюцца сябрамі прафсаюзаў. 91 чалавек з ліку сяброў прафсаюзаў займаюць пасады ў прафсаюзах. На зьезьдзе прысутнічае 26 жанчын-дэлегатак.

У сераду зьезд кампартыі Нямеччыны заслухаў яшчэ шмат прывітаньняў дэлегатаў самых буйных прадпрыемстваў і рабочых арганізацый. Асабліва гарачымі воплескамі зьезд спаткаў прадстаўніка выключанае сацыял-дэмакратамі групы сацыялістычнае моладзі. Прадстаўнік моладзі заявіў, што іх група ўхваліла ўступіць у рады кампартыі.

Прывітаньне Камінтэрну.

МАСКВА 13-VI. 12-ты зьезд кампартыі Нямеччыны ў прывітаньні Камінтэрну клянецца ў непарушнай вернасьці марксызму-ленінізму.

„Пад кіраўніцтвам і пры дапамозе Выканкому Камінтэрну,—зазначана ў прывітаньні,—КП Нямеччыны з посьпехам правяла барацьбу супроць апартунізму, стварыўшы ўмовы для пасьпяхоўнага разгортваньня рэвалюцыйнае масавае барацьбы.

На аснове пастаноў 6-га сусьветнага кангрэсу партыйны зьезд наметціў баявую стратэгію і тактыку, якая нам дапаможа заваяваць большасьць рабочае клясы і зрабіць рабочыя масы здольнымі ператварыць надыходзячую імпэрыялістычную вайну ў пераможную грамадзянскую вайну пралетарыяту. У цэнтры ўвагі нашага зьезду стаяць наступныя асноўныя задачы: барацьба супроць сацыял-дэмакратыі, барацьба за заснаваньне пралетарскага клясавага фронту пад кіраўніцтвам камуністаў, самастойнае разгортваньне стачак, наладжаньне палітычнага масавага стачачнага руху і заваёва вуліцы. Мы клянёмся аддаць усе сілы на тое каб давесьці да пераможнага канца, у духу Леніна і па прыкладу Усе КП(б), барацьбу за дыктатуру пралетарыяту».

Прывітаньне УсеКП(б) ад 12 зьезду нямецкае кампартыі.

МАСКВА, 14-VI. Цэнтральны Камітэт УсеКП(б) атрымаў прывітаньне ад 12-га зьезду кампартыі Нямеччыны.

„12-ты зьезд пасылае УсеКП(б) шчырае братэрскае прывітаньне. Зьезд вітае бальшавіцкую рашучасьць і выразнасьць, з якімі кіраўніцтва УсеКП(б) праводзіць у барацьбе супроць апартунізму курс на сацыялістычнае будаўніцтва, на пераможаньне капіталістычных элемэнтаў і на забясьпеку і ўзмацненьне пралетарскае дыктатуры.

12-ты зьезд захапляецца гэраізмам пралетарыяту Савецкага Саюзу ў праводзеньні пяцігадовага пляну, у пераможаньні ўсіх цяжкасьцяў, у пільнай увазе рабочае дзяржавы супроць падрыхтоўкі вайны імпэрыялістычных дзяржаў. 12-ты партзьезд клянецца ўжыць усе захады ў барацьбе супроць імпэрыялістычнае вайны, на перамогу нямецкага пралетарыяту, у барацьбе за пралетарскую дыктатуру. Кампартыя Нямеччыны, якая прайшла праз школу расейскае рэвалюцыі і бальшавізму, стаіць на вашым баку ў духу Леніна супроць апартунізму".

У адказ на прывітаньне зьезду кампартыі Нямеччыны ЦК УсеКП(б) выказвае ўпэўненасьць, што кампартыя Нямеччыны будзе і надалей стаяць у першых шэрагах сусьветнага рэвалюцыйнага руху ў барацьбе супроць капіталізму і яго сацыял-фашысцкіх паслугачоў, у барацьбе за ачыстку сваіх шэрагаў ад усіх і розных апартуністаў, у барацьбе за падрыхтоўку пралетарыяту да надыходзячых боек, у барацьбе за заваёву дыктатуры пралетарыяту.

Прывітаньне Прафінтэрну.

МАСКВА, 13-6. 12-ты зьезд кампартыі Нямеччыны зьвярнуўся з прывітаньнем да Прафінтэрну.

«Пад сьцягам Прафінтэрну—рэвалюцыйная прафсаюзная апазіцыя Нямеччыны змагаецца супроць штрэйкбрэхерскае палітыкі рэфармізму, а таксама за заваёву большасьці рабочых мас, каб пры дапамозе рэвалюцыйнае стачачнае стратэгіі і тактыкі разьбіць і зьнішчыць клясавага ворага».

У прывітаньні ад выканаўчага бюро Прафінтэрну 12-му зьезду кампартыі Нямеччыны, між іншым, зазначана: „Умоваю посьпеху зьяўляецца жалезнае адзінства, незамірная барацьба супроць усіх правых рэнэгатаў і беспрынцыпных капітулянтаў-прымірэнцаў, супроць усіх ворагаў самастойнага кіраваньня эканамічнымі бойкамі рэвалюцыйнае прафсаюзнае апазіцыі, якая прымірае тактыку Прафінтэрну".

На зьезьдзе нарвэскіх металёўцаў.

СТАКГОЛЬМ, 13-6. У Осло (Нарвэгія) зачыніўся зьезд нарвэскага прафсаюзу мэталёўцаў. На выбарах у цэнтральны камітэт перамогі амстэрдамцы і пацярпелі паражэньне цэнтрысты. Камуністы не прайшлі ў ЦК, але камуністычныя кандыдаты сабралі больш галасоў, чымся кандыдатуры цэнтрыстаў.

Перад зачыненьнем зьезду выступіў прадстаўнік усесаюзнага саюзу мэталёўцаў тав. Лукаўцаў, які заявіў, што савецкія мэталёўцы заўсёды падтрымаюць нарвэскіх у іх клясавай барацьбе, але, з другога боку, мэталёўцы Нарвэгіі павінны быць гатовы да абароны Савецкага Саюзу ад наскоку з боку імпэрыялістаў.

У Саюзных Рэспубліках.

Рабочыя і працоўнае сялянства Савецкай Грузіі пратэстуюць супроць правакацыйных выступленьняў польскіх урадоўцаў.

ТЫФЛІС. У Тыфлісе адбылася дэманстрацыя пратэсту супроць правакацыйных выступленьняў польскіх урадовых колаў, іх братаньня з грузінскімі белагвардзейцамі.

Грузінскія белаэмігранты наладзілі «вечар успамін». У гэтым вечары прымалі актыўны ўдзел польскія ўрадавыя колы як грамадзкія, так і вайсковыя. «Вечар» абярнуўся ў антысавецкую дэманстрацыю. Грузінскія белагвардзейцы «прызывалі» польскі ўрад памагчы «вызваліць» Грузію, адарваць яе ад СССР шляхам контррэвалюцыйнай вайны.

Калі працоўныя Савецкай Грузіі даведаліся аб правакацыі польскага ўраду, то вельмі абурыліся і пачалі праводзіць стыхійныя дэманстрацыі.

Рабочыя шэрагу тыфліскіх прадпрыемстваў спынілі а 2-й гадзіне працу і вышлі на вуліцу. Да іх далучыліся рабочыя і служачыя іншых прадпрыемстваў. Велічэзны натоўп, больш 12 тысяч чалавек, накіраваўся да памяшканьня польскага консульства. Для аховы консульства былі сьпешна высланы ўзмоцненыя атрады міліцыі, якія абкружылі памяшканьне, не дапушчаючы да яго дэманстрантаў.

Прамоўцы выказвалі абурэньне ўчынкамі польскага ўраду. А 5-й гадз. вечара дэманстранты разышліся.

У гэты-ж самы дзень увечары на пасяджэньні Тыфліскага савету, на якім старшыня СНК Грузіі т. Махараджэ рабіў даклад аб становішчы рынкаў харчовых тавараў, зьявіліся прадстаўнікі рабочых арганізацый і, перарваўшы яго прамову, патрабавалі, каб т. Мараджэ зрабіў даклад аб узаемаадносінах між Польшчаю і СССР.

Пасьля кароткага слова Махараджэ выступілі прадстаўнікі рабочых самых буйных прадпрыемстваў Тыфлісу. Да заяў рабочых далучыліся выступаўшыя прадстаўнікі грузінскае прафэсуры.

З іншых гарадоў Закаўказьзя таксама прысылаюцца паведамленьні аб шматлікіх стыхійных сходах пратэсту супроць правакацыйных паводзін польскага ўраду.

Надвор'е спрыяе добраму ўраджаю.

КУСТАНАЙ, 14-VI. Прайшлі вялікія цёплыя дажджы, якія зрабілі ўплыў на рост засеваў. Стан іх здавальняючы.

* *
*

УЛЬЛЯНАЎСК, 14-VI. Пасля доўгага сухога надвор'я выпаў добры дождж, які спрыяюча адбіўся на росьце ярavых і азімых культур. Стан засеваў палепшыўся.

Што робіцца за межамі.

80-тысячная забастоўка ў знак пратэсту.

НЬЮ-ЁРК, 13-VI. Водлуг паведамленьняў з Буэнос-Айрэсу, 80 тысяч рабочых абвясьцілі 24-хгадзінную забастоўку ў знак пратэсту супроць забойства бастуючага каменшчыка штрэйкбрэхерамі.

Фабрыканты патрабуюць сьмерці арганізатара забастоўкі.

НЬЮ-ЁРК, 12-6. Арыштаваны арганізатар стачкі тэкстыльшчыкаў у Гастоніі Фрэд Біль абвінавачваецца ў забойстве начальніка паліцыі. Не зважаючы на тое, што Біль пры перастрэлцы рабочых і паліцыі ня прысутнічаў, газэты тэкстыльных фабрыкантаў у Гастоніі патрабуюць пакараць яго сьмерцю.

Дэманстрацыі студэнтаў у Мэксіцы.

НЬЮ-ЁРК. 12-VI. Як паведамляюць з Мэксікі, 2 тысячы студэнтаў захапілі памяшканьне нацыянальнага унівэрсытэту, узнялі на ім чырвоны сьцяг і забралі ў якасьці заложніка прафэсара, патрабуючы адстаўкі рэктара. Паліцыя не перашкаджала дэманстрантам. Студэнцкі рух распачаўся месяц таму назад, як пратэст супроць сыстэмы штомесячных экзаменаў.

Забастоўка мексіканскіх студэнтаў.

НЬЮ-ЁРК, 13-VI. Водлуг паведамленьняў з Мэксікі, бастуючыя студэнты вызвалілі прафэсароў і згадзіліся пакінуць памяшканьне унівэрсітэту. Студэнты, аднак, яшчэ забастоўкі ня спынілі і заяўляюць, што забастоўка ня спыніцца, пакуль унівэрсытэту ня будзе нададзена аўтаномія.

Вобыскі ў сэкратарыяце чэхаславацкай кампартыі.

ПРАГА, 13-6. «Рудэ Права» (орган кампартыі) паведамляе, што ўчора быў учынен вобыск у друкарні і ў сэкратарыяце партыі. Паліцыя шукала брашур «ад ліквідатарскага легалізму да бальшавіцкай працы». Увесь тыраж брашуры (10 тысяч адбіткаў) быў ужо разасланы, паліцыяй канфіскавана толькі 2 адбіткі.

Зэверынг хваліць Цэргібэля.

БЭРЛІН, 11-VI. Пры абмеркаваньні бюджэту міністэрства ўнутраных спраў у бюджэтнай камісіі рэйхстагу выступіў міністр унутраных спраў Зэвэрынг, які заявіў, што ў рэйхстаг будзе пададзен законапраэкт аб выбарчай рэформе. На запытаньне камфракцыі аб майскіх падзеях Зэвэрынг заявіў, што адабрае ўчынак Цэргібэля.

Італьлянскія фашысты ўзбройваюцца.

(АД НАШАГА КАРЭСПАНДЭНТА Ў РЫМЕ).

Дзеячы італьлянскага фашызму даўно ўжо адкінулі ўсе ўмоўнасьці «пацыфісцкага» добрага тону.

Фашысты адкрыта прышчапілі ваяўнічы дух вучням, якія цьвердзяць аб вялікасьці захватніцкай палітыкі рымскай дзяржавы, аб непарушнай пераваге лацінскай цывілізацыі, аб праве Італіі валадаць усім, што належала старажытнаму Рыму ці рэспублікам вольных гарадоў Італіі.

Фашысты гарача стаяць за захоўваньне старарэжымных укладаў сям'і. Гэта не перашкаджае ім навучаць дзяўчат вайсковай справе і ўменьню абыходзіцца з вінтоўкай. У імкненьні ваенізаваць жанчын фашысты даходзяць нават да камэдыі. Да духоўных працэсій з іх харугвамі, кадзіламі і статуямі «сьвятых» далучаюцца калёны «юных італьлянак» і «маленькіх італьлянак», якіх прымушаюць маршыраваць, заглушаючы часам пяяньне духоўных гімнаў вайсковай камандай. Ва ўсім гэтым справа ідзе ня толькі аб вайсковай муштроўцы, але і аб узбуджэньні шавіністычных і ваяўнічых настрояў у народных масах.

Нядаўна на дэманстрацыю ў Рым сабраліся студэнты-фашысты са ўсёй Італіі. Яны несьлі сьцягі Далмацыі (Югаслаўская правінцыя), плякаты з надпісамі «Вайна не дакончыла аб'яднаньня Італіі», сьпявалі песьні, у якіх выказваліся італьлянскія прэтэнзіі на Далмацыю; крычалі «Прэч Югаславію».

Сэкратар фашысцкай партыі Тураці на гэтых днёх у парляманце настаіваў на тым, што ў фашысцкую міліцыю (утвораную на прынцыпах дабраахвотнасьці) павінны ў прымусовым парадку залічвацца ўсе студэнты. Сваю прамову ён скончыў у духу ваяўнічых прамоў былога кайзэра Вільгельма.

«Калі шэрагі чорных «рубашак»,—казаў Тураці,—гэткім чынам папоўняцца, скончыцца тое выхаваньне ваяўнічага духу, аб якім так клапаціцца наш правадыр. Толькі тады будзе магчыма аформіць баявыя жалезныя легіёны, штыкі якіх гарантуюць ажыцьцяўленьне нашых самых палкіх надзей на будучыню».

Зараз зьвернемся да лічбаў.

У 1923-24 годзе ў армію ўступіла 74.000 чал., якія прайшлі два курсы давайсковай падрыхтоўкі, а ў 1928-1929 г.—223.603 ч. Раней дабраахвотныя курсы для запасных афіцэраў наведваліся вельмі слаба; на падставе закону 1928 году ў кожнай з 92 правінцый былі ўтвораны курсы для запасных афіцэраў, па 40.000 ч. у кожнай. Зараз лік запасных афіцэраў, якія дабраахвотна зьявіліся на перападрыхтоўку, узрос адразу з 165 да 5.662 чал.

Згодна даных фашысцкага юбілейнага зборніка «Культура фашыста», на армію, флёт, карабінэраў і іншага роду войска ў 1913-14 г. выдаткоўвалася 3.186 міліёнаў лір (97 папяровых лір—10 руб.) у 1923-24 г.—3.677, а ў 1927-28 г.—5.608 млн. лір.

Прымаючы пад увагу, што з 1927-28 году Італія перажывае пасьлястабілізацыйны крызіс, выдаткі павялічыліся нязначна і ў надыходзячым 1-га ліпеня новым бюджэтным годзе яны дасягнуць усяго 5.700 млн. лір. Але і гэтая сума на 75 проц. больш, чымся даваенная.

Фактычна-ж Італія траціць на сваё пераўзбраеньне нават больш. Па заяве памоцніка міністра вайсковых спраў Гацэра, міністэрства клапоціцца больш усяго аб якасьці ўзброеньня, а не аб колькасьці, і галоўныя сродкі (звыш 60 проц.) траціць на ўтрыманьне чалавечага складу. Тлумачыцца гэта тым, што фашысты стараюцца, каб італьлянцы прайшлі добрую вайсковую школу. Яны кажуць, што італьлянцам трэба прышчапіць вайсковыя прывычкі. Дзеля гэтага фашысты лічаць неабходным утварэньне адукаванага і матар'яльна забясьпечанага афіцэрскага і унцер-афіцэрскага кадру. Адгэтуль—высокі процант асыгновак на ўтрыманьне асабістага складу арміі. Акрамя гэтага, на шэрагу фабрык, якія могуць быць прыстасаваны для працы на абарону, ёсьць падвойнае абсталяваньне, якое набыта не на бюджэтныя сродкі вайсковага міністэрства. Далей, італьлянская армія, пасьля вопыту мінулай вайны, не нясе выдаткаў на пабудову і перабудову крэпасьцяй. Што датычыцца сеткі шасэйных шляхаў у пагранічных раёнах, то яны будуюцца на сродкі, якія адпускаюцца міністэрствам грамадзкіх работ, і нова ўтворанай арганізацыі—італьлянскага аўтадору. Віцэ-міністр авіяцыі Бальбо скардзіцца ў парляманце на звышмернае ўздараженьне лётніцкіх апаратаў; гаворыць, што імкненьне падрыхтаваць як мага большыя кадры лётнікаў і абмежаванасьць сродкаў прымусілі міністэрства траціць усе сродкі на набываньне паветраных апаратаў першай чаргі, захоўваючы награмаджаньне запасаў на будучыню. Сваю палітыку Бальбо апраўдвае тым, што пры хуткім працэсе ўдасканаленьня лётніцкіх апаратаў няма сэнсу набываць іх для флёту другой чаргі, бо ўсё роўна яны да пачатку вайны ўстарэюць.

Нарэшце, ваенную магутнасьць Італіі ўзмацняе дабраахвотная фашысцкая міліцыя, члены якой не атрымліваюць пэнсіі. Звычайна склад міліцыі вызначаецца ў 25-30000 чал. Але гэта лічба большая. Кожны член фашысцкай партыі абавязан быць у складзе міліцыі, і ўся моладзь, якая пераводзіцца з авангардыстаў (саюз фашысцкай моладзі) у шэрагі фашысцкай партыі (80-90) тыс., штогод залічваецца ў міліцыю.

Наступова зьмяняючы структуры міліцыі, фашысты ператварылі яе ў дадатак да арміі. Фашысцкая міліцыя, у выпадку вайны, павінна даць кадры для штурмавых калён і надзейныя атрады ў распараджэньне корпуснага камандаваньня. Акрамя гэтага, для выкананьня паліцэйскіх функцый ёсьць міліцыя чыгуначнікаў, паштовая, лясная, пагранічная і інш. Міліцыянэры старшага ўзросту арганізуюцца ў атрады процiпаветранай, хімічнай і берагавой абароны. Нарэшце, на міліцыю ўскладзена дапрызыўная падрыхтоўка моладзі, дзякуючы чаму міністр вайсковых спраў мае права для асоб, якія навучаны міліцыяй, скарачаць тэрмін вайсковай службы на 3-6 месяцаў, чым значна зьніжаюцца выдаткі на ўтрыманьне салдат.

Ня менш энэргіі затрацілі фашысты на рэарганізацыю ваеннага флёту. З прычыны недахопу сродкаў яны адмовіліся ад рэканструкцыі дрэдноўтаў, хоць па вашынгтонскай згодзе і могуць трымаць 6-7 гэткіх адзінак у 175000 тон. Замест гэтага яны наставілі сваёй задачай утварэньне невялікага, але зусім сучаснага флёту. Да канца 1932 г. Італія будзе мець дасканалы новы флёт наступнага складу: 6 крэйсэраў—па 10000 тон, 6 па 5200 тон, 12 разьведчыкаў—па 2010 тон, 24 контрміnаносцы і 32 падводныя лодкі.

З старых суднаў застануцца ў рэзэрвовым флёце 3 крэйсэры, 9 разьведчыкаў і 25 контрмінаносцаў.

З гонарам фашысты адзначаюць, што пабудаваныя імі крэйсэры паказалі хуткасьць звыш 39 узлоў, г. зн. рэкордную для гэтага тыпу суднаў, і ў той-жа час іх новыя лодкі могуць апускацца ў ваду больш чым на 100 мэтраў.

Зразумела, набліжэньне тэрміну выкананьня намечанай праграмы прымушае задумацца аб выпрацоўцы пляну ваеннага суднабудаўніцтва на будучыню.

Афіцыйна аб гэтым [illegible] яшчэ нічога невядома, але ўжо чутны галасы аб неабходнасьці пабудовы буйных (звыш 3000 тон) падводных лодак, якія, у выпадку блёкады з мора, змаглі-б хоць часткова забясьпечыць дастаўку Італіі сыравіны.

А. [illegible]

У САЦЫЯЛІСТЫЧНЫМ ПАХОДЗЕ.

ЛІК УДЗЕЛЬНІКАЎ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА.

Чатыры дагаворы.

[illegible]

А. Калюжны

ПАСТУХІ КАЛІНКАВІЧ ПЕРАМОГУЦЬ.

Забастоўка пастухоў.

(Ад нашага калінкавіцкага карэспандэнта).

[illegible]

Н. Б. Ланда.

У ЧЫМ СУТНАСЬЦЬ ЗАБАСТОЎКІ ПАСТУХОЎ.

[illegible]

Я. М.

ЗА СЛАБУЮ ПАДРЫХТОЎКУ ДА ЧЫСТКІ ПАРТЫІ—ВЫМОВА.

Камісія па праверцы таварышоў, вылучаных у праверкомы на кустовым сходзе № 6 (14-VI-29 году) ячэек: Польпэдтэхнікуму, Эльводу, заводу „Пралетары", БДВ [illegible] зразумелі задач чысткі партыі, што не правялі як сярод партыйцаў, так і беспартыйных належнай працы,—за што камісія пастанавіла ўсім бюро памянёных ячэек [illegible]

СУДАНОЎ, ШТЭЙМАН, ШАЙЦОЎ.

У ПРЭЗЫДЫУМЕ ЦВК БССР.

(Пасяджэньне за 13 чэрвеня 1929 году).

АБ ВЫНІКАХ ДВУХТЫДНЁВІКА АШЧАДНАСЬЦІ.

[illegible] месцы ідзе Бабруйская акруга—88 проц. гадавога заданьня; другое месца па выкананьні гадавога заданьня па ўкладах займае Мазырская акруга—78,8 проц. Па ўкладчыках гадавое заданьне выканана па ўсіх акругах з перавышэньнем. Адносна вялізарны рост наглядаецца па сялянскіх укладах і ўкладчыках. Сума сялянскіх укладаў за час з 1-Х 1928 г. па 15-IV-29 г. павялічылася на 558,4 тысячы рублёў, альбо на 136 проц. і колькасьць укладчыкаў на 37521 альбо на 192 проц. Кампанія выявіла прыхільныя адносіны да ашчадкас з боку рабочых і служачых і павялічыла іх сьвядомасьць аб значэньні ашчадкас. На вёсцы дасягнуты пералом з боку сялянства да ашчадкас з пункту погляду большага давер'я ашчадкасам і набліжэньня іх да асноўнай масы сялянства.

Прэзыдыум ЦВК прыняў заслуханы даклад да ведама і даручыў Цэнтральнай Камісіі Садзейнічаньня двухтыднёвіку ашчаднасьці, выканаўчым камітэтам і саветам БССР замацаваць маючыяся дасягненьні двухтыднёвіка і прыняць далейшыя меры па папулярызацыі кас ашчаднасьці сярод насельніцтва, асабліва на вёсцы.

АБ ЗБОРЫ ПАПЯРОВАЙ МАКУЛАТУРЫ.

Заслухана інфармацыя Цэнтраархіву аб зборы папяровай макулатуры ў БССР. Прэзыдыум ЦВК прызнаў нездавальняючым выкананьне яго пастановы ад [illegible]

ПАЛАЖЭНЬНЕ АБ СЕЛЬСКІХ САВЕТАХ.

[illegible] ду АВК—для усебаковага абмяркаваньня і падачы ў месячны тэрмін сваіх заўваг і заключэньняў. Праэкт Палажэньня павінен быць у абавязковым парадку абмяркован пленумамі райвыканкомаў з удзелам старшынь сельскіх саветаў.

Праэкт Палажэньня разам з усімі заўвагамі будзе разгледжаны на пасяджэньні Прэзыдыуму ЦВК БССР праз 2 месяцы, пасьля чаго ён будзе пададзены на разгляд і канчатковае зацьверджаньне бліжэйшай Сэсіі ЦВК БССР.

АБ НАДАНЬНІ ПІЛЬНІ 19 РАЗЬЕЗДУ ЗАХОДНІХ ЧЫГУНАК НАЗВЫ ІМЯ ТАВ. ВОЙКАВА.

Прэзыдыум ЦВК пастанавіў задаволіць хадайнічаньне Бабруйскага АВК і надаць пільні 19 разьезду Заходніх чыгунак назву імя тав. Войкава.

ПРА ЛІКВІДАЦЫЮ КАМІСІІ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ СЬВЯТКАВАНЬНЯ ДЗЕСЯЦІГОДЗЬДЗЯ АГАЛАШЭНЬНЯ БССР.

Прэзыдыум ЦВК заслухаў інфармацыю т. Хацкевіча аб працы, прароблянай Камісіяй па падрыхтоўцы сьвяткаваньня дзесяцігодзьдзя БССР.

З прычыны скончэньня працы Камісіі, пастаноўлена гэткую ліквідаваць.

Усе матар'ялы, прысьвечаныя дзесяцігодзьдзю БССР, якія маюць рэвалюцыйна-гістарычнае значэньне, павінны быць перададзены Гістпарту.

Вытворчая нарада рабочых унівэрсытэцкага гарадка.

13-га чэрвеня распачалася шырокая нарада рабочых па будаўніцтву унівэрсытэцкага гарадка. Нараду адчыніў тав. Кішкурна, які спыніўся на задачах сацыялістычнага спаборніцтва. Рабочыя самі высунулі шэраг канкрэтных прапаноў і шчыра ўзяліся за правядзеньне спаборніцтва. Справа сацыялістычнага спаборніцтва не павінна насіць характар кампаніі; спаборніцтва—гэта ёсьць адшуканьне лепшых мэтадаў працы, лепшага выкарыстаньня рабочага дню, лепшага выкананьня самае работы.

У спрэчках па дакладу тав. Кішкурна выступіла шмат рабочых, якія спыніліся на недахопах у працы. Амаль што-дня прыходзіцца муляром траціць па гадзіне, пакуль атрымоўваецца будаўнічы матар'ял. Трэба таксама зьвярнуць увагу на лепшую якасьць цэглы, бо ад гэтага залежыць і якасьць усяе работы і вытворчасьць працы.

Некаторыя прамоўцы зазначалі, што трэба больш стала праводзіць растлумачэньне сутнасьці спаборніцтва. Яшчэ да гэтага часу некаторыя цэхі Белдзяржбуду не спяшаюцца з падпісаньнем дагавору на спаборніцтва. З гэтым пытаньнем нельга марудзіць, а трэба зараз-жа праводзіць у жыцьцё.

— Ці не зьяўляецца гэта праступнасьцю,—задае пытаньне муляр т. Гогіляў,—калі пакідаюць на вей-вецер разбаўлены цэмант, як толькі канчаецца работа, ад чаго матар'ял псуецца?

Некаторыя рабочыя несьвядома адносяцца да сваіх абавязкаў і толькі таго і чакаюць, калі скончаць працу.

Працяг спрэчак па гэтаму пытаньню перанесены яшчэ на адзін дзень.

Зьніжэньне сабекошту дыбам.

(Эльвод—Менск).

Зьніжэньне сабекошту прадукцыі па ўсіх цэхах, а таксама і па апале (Эльвод карыстаецца торфам з Цнянскага балота) у сярэднім дасягнута за бягучае паўгодзьдзе на 16 проц.

Бязумоўна, пры тэй вялізнай працы, якую праводзіць ужо чатыры гады Эльвод—генэральнае перабудаваньне і ўстаноўка новых машын пры вялізнай колькасьці рабочых—могуць мець месца памылкі, перашкаджаючыя зьніжэньню сабекошту.

Але бываюць выпадкі, калі адміністрацыя, праводзячы рэжым эканоміі, „рэжыміць" наадварот. Вось як зрабіў наш дырэктар тав. Алейнікаў: раней быў на кожны цэх брыгадзір, і справа ішла вельмі добра, а калі тав. Алейнікаў зрабіў рацыяналізацыю, г. зн. зьліў два цэхі ў адзін—рамонтны і вадаправодны— дык у гэтым зьліяньні была эканомія толькі на аднаго брыгадзіра. Адзін брыгадзір ні ў якім разе, пры найлепшай працаздольнасьці двума цэхамі кіраваць ня можа. Вадаправодныя работы раскіданы па ўсім горадзе, а брыгадзір амаль ні разу ня выходзіў пацікавіцца, як ідуць работы, бо ён ня меў часу. Майцёры, калі бывала якая-небудзь недарэчнасьць у рабоце, званілі па тэлефону брыгадзіру, каб ён прышоў на месца працы, але адказ бываў: „Я ня маю часу, як-небудзь рабіце". Далей, калі пачынаецца рабочы дзень, рабочым прыходзіцца доўгі час стаяць у цэху, чакаючы прызначэньня на работу, бо аднаму брыгадзіру ня так лёгка разьмеркаваць працу.

Ёсьць выпадкі, калі рабочыя дарэмна трацяць час на хаджэньне ад аднаго месца працы да другога, тлумачыцца гэта тым, што няма правільнага разьмеркаваньня працы.

Бываюць выпадкі, што рабочы ўвечары ня прыходзіць на Эльвод, а застаўляе свае інструманты ў знаёмых альбо дворнікаў і ідзе дамоў; назаўтра гэты рабочы атрымлівае прызначэньне на іншую работу, а на яго работу прызначаецца другі; і ў аднаго і ў другога работа распачата і ня скончана. Сідараў шукае Іванова, а Іваноў—Сідарава, каб памяняцца работай.

Ёсьць таксама недарэчнасьці паміж тэхнікам і майстрам. Пакуль спрачаюцца, праца ідзе дрэнна, і ваколічнае жыхарства церпіць ад таго, што з-за гэтага не працуе вадаправод.

Трэба працу ўвязаць, ня трэба эканоміць ні адным чалавекам, бо ад гэтага дарэмна і час траціцца, і сабекошт дыбам выходзіць.

Рабочы.

Распачынаем спаборніцтва.

2 чэрвеня адбыўся сход В.-Крушынаўскага гуртка селькораў. На сходзе прысутнічалі прадстаўнікі ад акружкому ЛКСМБ і райкому. Сход, разгледзеўшы пытаньне аб удзеле селькораў у сацыялістычным спаборніцтве, пастанавіў уступіць у спаборніцтва і выклікаць усе гурткі Бабруйшчыны на наступных умовах:

Падвысіць ураджайнасьць на палёх, прыняць актыўны ўдзел у выяўленьні ўтоеных аб'ектаў абкладаньня і ў чыстцы савецкага і каапэрацыйнага апаратаў. Гурток таксама ўступае ў спаборніцтва на лепшае абслугоўваньне бедняты КСУ і пайшчыкаў каапэрацыі. Разам з гэтым будзе праведзена спаборніцтва на лепшы допіс і лепшага грамадзкага працаўніка-селькора.

Я. Крушына.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

НАПАД КУЛАКОЎ НА ПРАДСТАЎНІКОЎ РВК І СЕЛЬСАВЕТУ.

Гомель, 14-VI. У вёсцы Жытанежа, Буда-Кашалёўскага раёну, група кулакоў учыніла напад на ўпаўнаважанага райвыканкому т. Усачэнка і на старшыню сельсавету т. Серадава, якія рабілі вучот аб'ектаў абкладаньня. Абодвы прадстаўнікі райвыканкому былі моцна зьбіты і толькі дзякуючы дапамозе мясцовых камсамольцаў былі вызвалены ад далейшай расправы кулакоў.

Да нападу група кулакоў рыхтавалася. Яшчэ да пачатку вучоту аб'ектаў абкладаньня гэта кулацкая група, абкладзеная ў індывідуальным парадку, спрабавала рознымі хітрыкамі і пагрозамі вызваліцца ад абкладаньня. Яны склалі фальшывы прыгавар і пад пагрозай зьбіралі па хатах подпісы. Батраку Салагубаву і беднякам Юрчэнкаву і Зубкову кулак Прычэпнікаў пагражаў:—„Калі не падпішаш прыгавар, дык ня будзеш жыў".

З гэтым прыгаварам яны зьявіліся ў вучотную камісію і патрэбавалі ад старшыні сельсавету яго подпісу. Калі т. Серадаў адмовіўся падпісаць, кулакі пачалі яго біць. Нахабнасьць кулакоў дайшла да таго, што яны паставілі сваіх сыноў са зброяю ў руках ля дзьвярэй памяшканьня і нікога ня выпушчалі.

Прынятымі мерамі правадыры, на чале з кіраўніком Прычэпнікавым, арыштаваны. Рэшта ўцяклі, але будуць затрыманы. Бедната і серадзякі вёскі патрабуюць суровага пакараньня кіраўнікоў Прычэпнікавых Ціхана і Міколы, Цярэшкава К. і высяленьня з БССР кулакоў, якія рабілі замах.

Папярэднія вынікі вучоту.

(Магілеўшчына).

Большасьць сельсаветаў акругі ўжо скончыла вучот аб'ектаў абкладаньня і сельсаветы вядуць праверку аб'ектаў. Выяўляецца, што ў некаторых вёсках, асабліва дзе праверка не рабілася, ёсьць зьмяншэньне аб'ектаў супроць леташняга. Гэты недавучот пасьля праверкі заўсёды памырваецца. Заўважаны выпадкі, што сельсаветы яшчэ мала прынялі мер да поўнага выяўленьня аб'ектаў.

Райвыканкомам дадзены дырэктывы не зацьвярджаць матар'ялу, дзе атрымліваецца беспадстаўнае зьмяншэньне аб'ектаў. Ад сельсаветаў патрабуецца сталая праверка падлічаных аб'ектаў. Нажаль, некаторыя ўпаўнаважаныя РВК яшчэ мала прынялі мер да наладжаньня вучоту ў даручаных ім сельсаветах і не зьвярнулі належнай увагі на своечасовую праверку, ад чаго і вынікі вучоту даюць зьмяншэньне.

Папярэднія вынікі па 4000 гаспадарках даюць прырост пахаці 0,9 проц. сенажаці —2 проц., коняй—3 проц., кароў—1 з пал. проц., сьвіней—3,2 проц., авец—0,7 проц., і неземляробскіх заработкаў — 27 проц. Гэтыя вынікі кажуць, што ні ў якім разе ня можа быць апраўдана зьмяншэньне аб'ектаў дапушчанае некаторымі с-саветамі.

М.

Прысуд па справе актораў-хуліганаў.

Магілеў, 14-6. У „Савецкай Беларусі" пісалася ўжо аб хуліганскім выбрыку двух актораў БДТ 2—Смольскага і Корбуша ў Паўночнай гасьцініцы ў Магілеве.

Напомнім, што гэтыя акторы 2-га БДТ, напіўшыся да „положения риз", з антысэміцкімі выклікамі—„бей жида"—накінуліся на гаспадара гасьцініцы грам. Долкарта і чуць ня зьбілі яго.

Магілеўскі народны суд 1-га вучастку, разгледзеўшы гэту справу, прыгаварыў актора Смольскага на 6 месяцаў прымусовых работ, а актора Корбуша—на год зьняволеньня ўмоўна.

Абодвы яны яшчэ раней былі выключаны з калектыву БДТ 2 і з саюзу працаўнікоў мастацтва.

Юр.

У дапамогу вясковым партячэйкам.

Полацак, 14-6. Полацкі акругком КП(Б) гэтымі днямі накіраваў у вёску на два тыдні 20 адказных працаўнікоў акругі. Выяжджаючыя таварышы павінны дапамагчы вясковым партыйным ячэйкам і райкомам у правядзеньні перавыбараў бюро і сэкратароў партячэек. Апроч гэтага, камандыруемыя маюць заданьні праверыць ход і падштурхнуць правядзеньне бягучых гаспадарча-палітычных кампаній. Таксама ім даручана правесьці адпаведныя мерапрыёмствы па сацыялістычным спаборніцтве паміж калгасамі, вытворчымі аб'яднаньнямі і асобнымі вёскамі.

Дапамога пагарэльцам вёскі „Міхалька".

ГОМЕЛЬ, 14-6 Прэзыдыум акрвыканкому запрапанаваў Гомельскаму райвыканкому, акрземаддзелу і іншым органам распрацаваць канкрэтныя мерапрыёмствы да выдачы дапамогі пагарэльцам. Земаддзелу запрапанована правесьці ў бягучым годзе для пагарэльцаў дармова землеўпарадкаваньне. Фінаддзелу запрапанована асла баніць пагарэльцаў ад страхавых плацяжоў. Акрамя гэтага, запрапанована земаддзелу і Калгассаюзу абгаварыць пытаньне аб арганізацыі ў гэтай вёсцы калгасу а с-г банку—вызначыць крэдыты для ажыцьцяўленьня гэтага.

Ажывім працу рабселькораў.

Па ініцыятыве партыйнай ячэйкі 9 чэрвеня была склікана канфэрэнцыя рабселькораў Урэцкага сельсавету і ваенкораў лягернага збору. На канфэрэнцыю зьявілася 45 чалавек. На канфэрэнцыі разглядаліся пытаньні: аб чыстцы савецкага і каапэрацыйнага апаратаў, аб шляхох узьняцьця і разьвіцьця сельскай гаспадаркі і аб задачах рабселькораў.

Па дакладу аб узьняцьці сельскай гаспадаркі канфэрэнцыя ў сваёй пастанове зьвярнула асаблівую ўвагу на сацыялістычнае спаборніцтва вёскі. У спрэчках селькоры падкрэсьлілі, што кулакі часта зрываюць мерапрыёмствы ўлады, гаварылі аб цяжкасьцях барацьбы селькораў-адзіночак з імі.

Канфэрэнцыя адзначыла, што масава-выхаваўчая праца сярод рабселькораў праводзілася слаба, а гэта тлумачыцца недастатковым кіраўніцтвам з боку партячэйкі.

Дубовік.

Наступаем на кулакоў.

(Старадаросы р., Бабруйшчына),

Па Пасецкаму с.-с. вучот аб'ектаў абкладаньня пачаўся ў пачатку мая месяца.

Праводзяцца сходы бедняты, дзе бядзякі сьмела ўдзельнічаюць у выяўленьні ўтоенай кулакамі зямлі.

Шмат кулацкіх гаспадарак пры дапамозе актыву вёскі будуць абрэзаны і абкладзены індывідуальна.

М. Галубок.

Усебеларуская канфэрэнцыя школ сялянскай моладзі.

Сёньня адчыняецца ўсебеларуская канфэрэнцыя школ сялянскай моладзі. Перад гэтай канфэрэнцыяй пастаўлена цэлы шэраг грунтоўных пытаньняў.

Канфэрэнцыя павінна сказаць, як ажыцьцяўляліся ШСМ задачы партыі і савецкай улады па працы ў вёсцы, які практычны ўдзел прынялі ШСМ у падняцьці ўраджайнасьці, што канкрэтна зрабілі яны ў гэтым напрамку.

Канфэрэнцыі патрэбна абгаварыць сыстэму вытворчай практыкі, вызначыць сталыя формы і мэтады яе правядзеньня ў сувязі з задачамі калектывізацыі і каапэраваньня сельскай гаспадаркі, з задачамі па падняцьці ўраджайнасьці.

Канфэрэнцыя павінна прыняць праэкт статуту ШСМ і даць аналіз новым праграмам, выдадзеным НКА ў 1928 г., на грунце гадавога вопыту працы па гэтых праграмах.

Сетка ШСМ расьце кожны год; з кожным годам павялічваецца армія скончыўшых ШСМ.

У БССР зараз існуе 18 школ сялянскай моладзі, у якіх навучаецца 2025 чалавек.

Большасьць вучняў складае бедната і батрацтва, якія забясьпечваюцца стыпэндыямі і інтэрнатам.

У наступным годзе сетка ШСМ павялічваецца на 8 установ. Павінны скончыць ШСМ у гэтым годзе 414 чалавек.

Канфэрэнцыя скажа, як спраўляюцца ШСМ з задачамі падрыхтоўкі культурных вясковых сельскіх гаспадароў, якія праз правільнае вядзеньне сельскай гаспадаркі, праз ужываньне агрыкультурных мерапрыёмстваў і праз каапэраваньне падвышалі-б вытворчыя сілы сельскай гаспадаркі і садзейнічалі-б яе хутчэйшай інтэнсыфікацыі. Вытворчая практыка ШСМ павінна быць накіравана на прышчапленьне вучням новых спосабаў тэхнікі ў працы на сельскай гаспадарцы і на прышчапленьне звычак па арганізацыі вясковае гаспадаркі на новых калектыўных падставах. ШСМ неабходна мець сьціслую сувязь з працоўным насельніцтвам, быць агрыкультурным асяродкам і праваднікам задач камуністычнай партыі і савецкай улады, чаму вучням ШСМ неабходна прышчапіць арганізацыйныя звычкі, патрэбныя для таго, каб быць актыўным і падрыхтаваным удзельнікам у савецкім, гаспадарчым і культурным будаўніцтве вёскі.

Вялікая праца праблена ШСМ у падняцьці ўраджайнасьці.

Прыкладам могуць быць: Парыцкая школа, Бабруйскае акругі, якая правяла ачыстку насеньня ў 15 насельных пунктах і заклала вопытна-практычныя вучасткі ў 7-х сялян вакольных вёсак; Княжыцкая школа, Магілеўскае акругі, якая на 13 сходах растлумачыла сялянам сутнасьць пастаноў сьнежаньскай Сэсіі ЦВК СССР і СНК БССР аб узьняцьці ўраджайнасьці; вучнямі гэтае школы, пад кіраўніцтвам настаўнікаў, абслужаны абоз і машыны, якімі ачышчана да 2000 пудоў насеньня, праводзяцца заняткі з 2-мя сельска-гаспадарчымі гурткамі, пры ўдзеле якіх два пасёлкі пераведзены на шматпольле.

Неабходна пажадаць канфэрэнцыі ШСМ посьпеху ў яе рабоце па разьвязаньні такіх складаных і вельмі адказных пытаньняў у тым напрамку, які вызначан камуністычнай партыяй і савецкай уладай.

М. А. Жыгмунт.

ПЭРСАНАЖЫ ПОЛЬСКАГА ФАШЫЗМУ.

Трэпаў па-польску.

(Ад нашага спэцыяльнага варшаўскага карэспандэнта).

Па адукацыі—доктар, па прафэсыі—генэрал прысьпешанага легіянэрскага выпуску, па палітычных перакананьнях—зусім афорлмены цынік пасьлямайскага парадку, Славой-Складкоўскі ў ролі начальніка польскай паліцыі аказаўся як ня трэба лепш на сваім месцы. Пасьлямайскі фашысцкі ўрад ня мог не стварыць свайго Трэпава. Попыт параджае прапановы. Зьявіўся Славой-Складкоўскі, зьвякнуў шпорамі і, не мяняючы генэральскага мундыра, расселся ў крэсьле міністра ўнутраных спраў Польскай рэспублікі. Складкоўскі пачаў кіраваць, але ў ролю сваю ён уваходзіў паступова. Да выбараў у сойм Складкоўскі нічым ня быў выдатны. Гэты пэрыяд яго быў запоўнен выключна барацьбой за папулярнасьць. Складкоўскі насіўся як віхар па ўсёй краіне. Наяжджаў інкогніто ў аўтамабілі, рабіў лятучыя рэвізіі, падаў як сьнег на галовы правінцыйных адміністратараў з аэраплану. Міністр праехаў за кароткі час 70 тысяч вёрст па шасэйных дарогах, заезьдзіў на злом некалькі аўтамабіляў.

Козырам міністра ў гэтыя дні была санітарыя. Міністр абвясьціў вайну плюскам у правінцыяльных гасьцініцах, браў на вучот клёзэты. Быў высунут нават спэцыяльны лёзунг: на кожных двух грамадзян рэспублікі—адзін цёплы клёзэт і на кожных чатырох—адна сьмяцьцёвая яма ўстаноўленага ўзору.

Прадажная прэса, якая размножылася ў пасьлямайскі пэрыяд, надзвычайна не шкадавала месца для рэклямы свайго хлебадаўцы. З падмосткаў тэатраў славілася імя новага дабрадзея-Складкоўскага. У падваротнях наклейваліся на загаду паліцыі нейкія спэцыяльныя плякаты з падзякаю Складкоўскаму. Складкоўскі заваяваў сабе месца ў фашысцкай сыстэме.

Далёка не апошнюю ролю адыграў Складкоўскі ў часе апошніх выбараў у сойм. Тут Складкоўскі разгарнуў шырока сваю фашыстаўскую натуру. Чуткі аб сакавікоўскіх выбарах у сойм у Польшчы прагучэлі на ўсю Эўропу. Агульнымі былі размовы пра „цуды", якія адбываліся ля выбарчых урнаў, пра подкупы, пра бязьлітасныя зьбіваньні апазіцыі дуб'ём і рублём, пра ўсенароднае ашуканства і удушэньне ўсякага віду выяўленьня свабоднай волі на так званых усходніх акраінах. Дзякуючы гэтым новым мэтадам, урадавая фракцыя, якая налічвала ў ранейшым сойме 7 дэпутатаў, атрымала ў новым парляманце 130 месц. Палітычная грамадзкая думка прызнала Складкоўскага галоўн. фальсіфікатарам выбараў. Складкоўскі ня вельмі пярэчыў супроць гэтага. Сойм пастанавіў расьсьледваць злоўжываньні, дапушчаныя ў часе выбараў, але да гэтага часу ніяк не сабраўся зрабіць гэта. Пабіты направа і налева, апляваны сойм абмяжоўваецца вымяньчэньнем сваёй злосьці супроць міністра шпілечнымі ўколамі. Складкоўскі зьяўляецца адзіным у Польшчы міністрам, якога сойм пазбаўляе пэрманэнтнага сакрэтнага фонду. Складкоўскі плюе на гэты від далікатна выказанага парляманцкага да яго недавер'я. На адным з пасяджэньняў камісіі сойму Складкоўскі, з прастадушшам салдата і цынізмам запраўднага фашыста, паведаміў сойму, што ўрад даўно прызнаў яму адмоўленыя соймам сакрэтныя фонды.

Так разьвязаў Славой-Складкоўскі вельмі заблытаны парляманцкі вузел. Так выглядае ў сапраўднасьці „сьвятое" бюджэтнае права польскага парляманту пасьля майскага перавароту.

У адказ на шмат раз выказанае яму праз парлямант недавер'е Складкоўскі прадставіў у парлямант на разгляд наступную формулу:

— Магу запэўніць вас, што пакуль я карыстаюся давер'ем маршала, зьяўляючыся міністрам у яго габінэце, да таго часу я моцна ўпэўнен у тым, што выконваю свае абавязкі з бясспрэчнай карысьцю для рэспублікі.

Так растлумачыў аўтарытэтна Складкоўскі парляманту сутнасьць яго права выказваць недавер'е як ураду ў цэлым, так і кожнаму міністэрству ўпаасобку.

Складкоўскі нічога ня мае супроць таго, каб пагаварыць аб адыёзным для сябе пытаньні—аб выбарах. Нядаўна ён шчыра і адкрыта раскажаў сойму сакрэт вынайдзенага ім спосабу рэгуляваньня ўплыву камуністаў у краіне. Славой заявіў, што ў тых мясцох, дзе камуністы маюць, як яму вядома, вялікі ўплыў, ён змушан ануляваць іх выбарчыя сьпісы. Там, дзе ў камуністаў няма ўплыву, сьпісы зацьвярджаюцца, і камуністам даецца „поўнае і вольнае" выбарчае права. Складкоўскі запэўняе, што ўрад ад гэтай палітыкі атрымлівае падвойную карысьць.

З камуністамі лічыцца няма чаго. Але Складкоўскі ня лічыцца таксама і з іншымі. У часе выбараў Складкоўскі камусьці другому, апроч камуністаў і нацыянальных меншасьцяй, перашкодзіў рэалізаваць свае ўплывы ў краіне. Калі аб гэтым ідзе гутарка, і з прэтэнзіяй выступаюць прадстаўнікі так званых апазіцыйных партый, Славой-Складкоўскі наіўна пытаецца:

— Няўжо вы шчыра перакананы ў тым, што колькасьць дэпутатаў беспартыйнага блёку не адпавядае аўтарытэту маршала Пілсудзкага??

Водлуг думкі Складкоўскага, аўтарытэт маршала можа быць расцэнен на большую яшчэ колькасьць мандатаў. У людзей мая 1926 г. зусім іншыя крытэрыі. Сярод людзей лягеру Пілсудзкага, які адыгрывае ролю немых выканаўцаў, Славой-Складкоўскі самая тупая і таму найлепш выканаўчая зброя фашызму.

Царскаму Трэпаву хапіла трох слоў, каб увайсьці ў гісторыю. Яго польскаму ўвасабленьню прыходзіцца значна больш гаварыць, каб забясьпечыць сабе месца ў гісторыі Польшчы. Асабліва характэрны прамовы Складкоўскага, прысьвечаныя камуністам, пытаньню аб камуністычнай небясьпецы. У сваёй прамове ў бюджэтнай камісіі сойму Складкоўскі заявіў:

— Канстатуючы, што ўрад, які я маю гонар тут прадстаўляць, ня мае ніякіх сумненьняў наконт неабходнасьці найбольш энэргічнай і рашучай барацьбы з камуністычным рухам. Камуністычныя і камунізуючыя арганізацыі не спрабуюць нават таіць сваю веру ў тое, што перабудова грамады, да якой яны імкнуцца, можа ў Польшчы ажыцьцёвіцца выключна на руінах польскай незалежнасьці. Урад, які я тут прадстаўляю, не легалізуе камуністычнай партыі.

Мінула некалькі месяцаў. У спрэчках па бюджэту выступіў камуністычны дэпутат Бітнэр, які, агаварыўшыся, што ён ня мае ніякіх ілюзій наконт таго, што фашыстаўскі ўрад легалізуе камуністычную партыю, даў пану міністру ўнутраных спраў кароткі вурок палітпісьменнасьці, падрабязна растлумачыўшы Складкоўскаму сутнасьць капіталістычнай і рабоча-сялянскай незалежнасьці Польшчы. Вурок быў красамоўны, і міністр відочна нэрваваўся. Вельмі добра памятны дыялёг Бітнэра з міністрам, калі камуністычны дэпутат пачаў падаваць факты расстрэлу рабочых у паліцэйскіх пастэрунках.

— Паліцыя страляе і будзе страляць у кожнага камуніста—заявіў з месца Складкоўскі. Паліцыя страляе не ў рабочых, а ў камуністаў—сволач.

Міністр не здаволіўся рэплікай з месца: ён зараз-жа пасьля Бітнэра ўзяў слова, каб выкласьці тэорыю Трэпава на польскай мове. Ён заявіў:

— Вы гаворыце тут аб бястактнасьці паліцыі, нібы паліцэйскі навучае танцам і добрым манэрам. Паліцыя ня зьбівае—яна страляе, забівае, атакуе, але ня зьбівае—і г. д. у тым-жа духу. Паліцыя даведалася аб прамове міністра і пачула сябе мацней. На другі дзень на вуліцах у Лодзі лілася рабочая кроў. Паліцыя даведалася, што яна можа страляць, і яна страляе. Цяпер ня бывае ніводнага дню, каб паліцыя не страляла ў рабочых. Маленькая статыстычная спраўка, дадзеная украінскім дэпутатам Валынцом, паказвае, што паліцыя, уласна кажучы, ніколі асабліва не саромілася. З 1 студзеня 1928 г. за 30 чэрвеня таго-ж году розныя рабоча-сялянскія дзеячы былі прысуджаны на 1261 год зьняволеньня. За гэты час вынесены тры прысуды пакараньня сьмерцю, забіта 18 рэвалюцыянэраў, паранена 1071 рабочых і сялян, праведзена 3371 новых арыштаў. У апошні час у росквіце сваёй дзейнасьці Складкоўскі надмерна разгаварыўся. Выступіў з прамовай у сойме, пасьля гэтага ў сэнаце і ўсё на тую-ж тэму і з тымі-ж вывадамі, якія зводзяцца цалкам да наступнага:

Плюе Складкоўскі на давер'е і недавер'е сойму, пакуль яму давярае Пілсудзкі.

Як бы ні былі фальсыфікаваны выбары, усё-ж іх вынікі не адпавядаюць моцы аўтарытэту маршала Пілсудзкага.

Рабочы траціць назву чалавека і робіцца сволаччу з моманту ўступленьня ў лягер камуністаў.

Біць ня варта. Біць ужо позна—трэба страляць і страляць трапней.

Трэба думаць, што статыстыка параненых, забітых і замучаных у турмах за пэрыяд ад 1 студзеня да 1 чэрвеня 1929 г. дасьць на радасьць польскаму Трэпаву пажаданы ім рост.

А. Анфісаў.

Варшава.

Дайце адказ.

У гомельскай музычнай школе працуе кампазытар Турэнкоў. Тав. Турэнкоў ня мала напісаў музычных твораў, якія выдаваліся музычным сэктарам дзяржвыдавецтва ў Маскве.

30 сакавіка 1927 году ён атрымаў ліст ад дырэктара БДАТ-1 т. Сэляха наступнага зьместу:

„Высока паважаны дзядзька Турэнкоў! Прыкладаю матар'ялы—7 народных беларускіх мэлёдый і 5 вершаў беларускіх пісьменьнікаў з просьбай не адмовіць нам у вашай працы наступнага характару: Галоўпалітасьветы зьбіраецца выдаць зборнік рэвалюцыйных беларускіх песень, у мастацкай апрацоўцы. Усе—для клубных чатырохгалосных хораў... Пішэце аб сваёй згодзе, і я зараз-жа вышлю ад Галоўпалітасьветы аванс. Працу пажадана выканаць да 10—15 мая 1927 году".

Праца тав. Турэнковым была выканана. Увесь матар'ял у красавіку 1927 г. быў аўтарам высланы ў Менск на імя тав. Сэляха.

Пасьля атрыманьня матар'ялу т. Сэлях адказвае аўтару, што творы яму і яго таварышам надта спадабаліся.

Два з іх пушчаны ў работу. Грошы Галоўпалітасьветы адпускае, але вышлю іх пасьля прадстаўленьня падрабязнага пляну"...

Да ўсяго гэтага т. Сэлях пісаў, што прэзыдыум музпэдсэкцыі робіць прадстаўленьне аб залічэньні т. Турэнкова ў члены падсэкцыі Інстытуту Беларускае Культуры.

Пасьля гэтага тав. Сэлях замоўк. Тав. Турэнкоў піша ліст т. Сэляху. Зноў тав. Сэлях знаходзіць прычыны, якія перашкаджаюць выслаць грошы: то нехта выехаў з Менску, то што-небудзь іншае.

Зноў аўтар піша ліст да т. Сэляха і атрымлівае адказ: „Цяпер справа ідзе, грошы ў канцы тыдню вышлю"...

Яшчэ тав. Сэлях абяцаў выслаць тав. Турэнкову расьпіску аб атрыманьні яго твораў, але да гэтага часу яе ня выслаў.

Далей т. Сэлях піша: „Нарэшце, калі і цяпер нічога ня выйдзе, дык мы забярэм творы для свайго хору, а тут гаспадар—я. Вось і ўсё пакуль"...

Пасьля гэтага т. Сэлях больш нічога не адказваў, ня гледзячы на тое, што аўтар пасылаў яму заказны ліст.

Тав. Турэнкоў 25 лістапада 1927 году зьвярнуўся непасрэдна ў Галоўпалітасьветы і прасіў растлумачэньня па гэтай справе. Адказу ён не атрымаў. Тады тав. Турэнкоў пасылае копію ліста са спэцыяльным чалавекам. Яму адказалі, што справа перададзена ў Наркамасьветы, а ў Наркамасьветы адказалі, што справу накіравалі ў Белдзяржвыдавецтва, а ў выдавецтве нічога не адказалі... — Гэта пасьля высокіх пахвал і абяцаньняў аб залічэньні тав. Турэнкова ў члены музпадсэкцыі Інбелкульту БССР. Ён ня толькі не дачакаўся аўтарскага ганарару, але нават і адказу. Да гэтага часу тав. Турэнкоў ня ведае, дзе знаходзяцца яго творы. Але, калі сам аўтар ня мог дабіцца і знайсьці свае творы, дык нам вядома, што творы Турэнкова зараз у ходу некаторых карагодаў, і яны лічацца ў рэпэртуары беларускіх песень лепшымі.

Мы патрабуем, каб адпаведныя арганізацыі прынялі захады да выяўленьня вінаўных у зацяганьні твораў тав. Турэнкова.

В. Май.

ЗА ЛЕНІНСКАЕ ПРАВЯДЗЕНЬНЕ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ПАЛІТЫКІ.

ЗЬНІШЧЫМ НАЦЫЯНАЛЬНУЮ АБМЯЖОВАНАСЬЦЬ. УЗМАЦНІМ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛЬНАЕ ВЫХАВАНЬНЕ ПРАЦОЎНЫХ.

Твар клясавага ворага.

(Вёска Гарбузы, Койданаўскага раёну).

Алесь Казіміраў Кашчыц захварэў на двайную хваробу, якая па дыягнозу пракуратуры аказалася антысэмітызмам. Кашчыц—добры чалавек, калі сьпіць, а як прачнецца—давай гутарыць, спрачацца, агітаваць па тэмы аб нацыянальных меншасьцях. На думцы Кашчыца, найлепшая, прыгожая і вельмі далікатная нацыя—польская, і калі ў грамадзе сярод сялян ён чуў слова яўрэй—нэрвовая колка праносілася па ўсім яго целе, і твар пакрываўся густой фарбай.

Але нэрвовасьць Кашчыца хутка праходзіла, і ён зараз-жа пытаўся: „А скажы, браток, я антысэміт?“—і дадаваў—„сярод яўрэяў—шмат добрых людзей“.

Так лічыў сябе інтэрнацыяналістам Алесь Кашчыц.

Але калі ў гэтым годзе на агульным сходзе сяляне абмяркоўвалі пытаньне, каб высунуць у склад сельсавету суседа Кашчыца яўрэя-земляроба Бэнцыяна Пікуса, дык Кашчыц хваляваўся, драў глотку і крычаў:

Каго? Бэнцю... дык ён-жа жыд... іх трэба гнаць з вёскі...

Вось табе і інтэрнацыяналіст. Дыягноз пракуратуры аб тым, што Кашчыц сапраўдны антысэміт, аказаўся правільным.

Трэба, каб суд па справе Кашчыца быў прызначан Выязной Сэсіі на месцы, у вёсцы Гарбузы.

Д. Кастроў.

Гомельшчына ў БССР.

Крыху гісторыі.

Гомельшчына ў складзе БССР за два гады значна акрэпла у прамысловасьці, мае дасягненьні ў павялічаньні культурна-асьветных устаноў, разгортваньні агрыкультуры і г. д. Само далучэньне акругі да БССР зьяўлялася насьпеўшым і вымагалася прыроднаю аднастайнасьцю з усімі акругамі краіны суцэльнасьцю і сувязьзю эканомікі, нацыянальным адзінствам, было ў інтарэсах гораду і вёскі. Горад у шчыльнай сувязі з вёскай уразьіста спаткаў членаў ураду БССР і здаў ключы, выходзячы на шырокі прамяністы шлях сацыялістычнага будаўніцтва, нацыянальнага адраджэньня. Рабочы з заводу і бядняк з вёскі „ад пахані чорнай“ яшчэ вышэй паднялі сьцяг волі, сьмялей і шчыльней становячыся поруч, узмацняючы пралетарскія шэрагі, я днаючыся навокал правадыра прыгнечаных усяго сьвету—камуністычнае партыі і свайго Рабоча-Сялянскага Ураду.

На прадвесьні 1927 году адбыўся Акруговы Зьезд Саветаў Рабочых, Сялянскіх і Чырвонаармейскіх Дэпутатаў. Пераўтвараліся ўстановы. Партыйныя, савецкія, грамадзкія і прафэсыйныя коды ў чарзе дню паставілі пытаньне аб карэнізацыі ўстаноў; зьвернута асаблівая ўвага на індустрыялізацыю гаспадаркі. Стымуляванне [illegible]

[illegible]

Аб нацыянальнай сьвядомасьці.

[illegible]

У Гомелі.

[illegible]

нін“. Пры такой несьвядомасьці інжынэраў ня прыходзіцца што-небудзь гаварыць аб рабочым. Тут яшчэ поўны застой.

— Хто я?—вось пытаньне, якое займае сягоньня бадай найперш усяго.

Аб школах.

Школа прарабіла значную работу. Вучні з посьпехам навучаліся беларускай мове і трымаюць залікі, пры кожнай школе-сямігодцы існуюць беларускія гурткі. Але бывае часам, што ўся школа ўкамплектавана дзяцьмі вёскі, а лічыцца расейскай. Пры перапісе адна кляса запісалася беларускаю, а другія амаль цалкам—расейцамі.

І галоўнае тое, што ў школе, якая абвешчана расейскай, хоць вучні—дзеці беларускай вёскі, амаль ня выпісваецца беларускіх часопісаў, газэт і інш.; а настаўніцтва ўпарта ўхіляецца беларускае гутаркі.

Пра хібы ў беларусізацыі зьмяшчаліся артыкулы ў газэце „Полесская Правда“ і, між іншым, заўважалася аб неабходнасьці ў умовах сацыялістычнага спаборніцтва для настаўніцтва ўнесьці вельмі патрэбны пункт: аб беларусізацыі.

Застаюцца ў баку ад настойнай патрэбы ўдзельнічаньня ў навучаньні працоў- [illegible]

Аб бібліятэках.

[illegible]

У выніку.

[illegible]

Янка Кавалёнак.

Яшчэ аб беларусізацыі ў Шклоўшчыне.

Ня гледзячы на тое, што яшчэ ў 1925 годзе была пастанова партыі і ўраду аб пераходзе ўсіх установаў на беларускую мову, поўнага ажыцьцяўленьня гэтае пастановы ў установах Шклоўшчыны не адчуваецца. Памылкова было-б думаць, што ўсе працаўнікі ня ведаюць беларускае мовы. Былі курсы беларусазнаўства ў 26 г. для ўсіх працаўнікоў, дзе амаль кожны атрымаў пасьведчаньне, што здавальняюча піша і чытае пабеларуску.

Скажы яму, што ён ня ведае беларускае мовы, ён зараз табе тыча пад самы нос паперачку, дзе напісана: па беларускай мове—здавальняюча.

Скажаш, што ён не працуе на беларускай мове? Ён табе зараз пакажа свае справы, якія хоць слабенька, але-ж вядуцца на беларускай мове. Папытаешся, чаму не размаўляеце па-беларуску, адразу адказ:—няма з кім гаварыць, бо ўсе тут гавораць па-расейску. Гэта самае адчуваецца і сярод работнікаў РВК.

А ваенсправавод дык усю справу вядзе па-расейску; ён і ня думае пераходзіць на беларускую мову.

Працуе ў РВК усяго чалавек 16, але-ж добра размаўляюць па-беларуску толькі 6 чал., а апошнім гаварыць няма з кім. Бачыце, яны думаюць, што селянін, які зьвяртаецца да іх, ня можа гаварыць па-беларуску і іх не зразумее.

Цяпер пяройдзем да культурных устаноў г. Шклова да школ і хат-чытален. Возьмем 7-хгодку, у якой працуе 12 настаўнікаў з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй. З іх 6 ня зусім добра ведаюць беларускую мову, а некаторыя думаюць, што яна ім не патрэбна. Калі ўзяць выкладчыкаў расейскай мовы, дык яны гавораць: «Нам не абавязкова і зусімі не патрэбна ведаць беларускую мову». Мы—выкладчыкі расейскай мовы. Забываюць, што яны выкладчыкі расейскай мовы ў беларускіх школах.

Г.

Даваць прыклад масам.

Каб правесьці беларусізацыю сярод шырокіх мас, трэба быць прыкладам у гэтым напрамку ў штодзённым жыцьці і штодзённай працы прадстаўнікам прафэсыянальных і савецкіх устаноў. Працуючы і сустракаючы ў сваіх габінэтах наведвальнікаў, яны павінны весьці з імі гутаркі на беларускай мове, чаго да гэтага часу, на вялікі жаль, няма.

Я спынюся на пары фактаў. Напрыклад, саюз мэталістаў: там наведвальнік-рабочы не пачуе беларускага слова—гутарка вядзецца толькі на расейскай мове. Нават аднойчы старшыня саюзу т. Іваноў, прышоўшы на «Эльвод» зрабіць даклад аб працы саюзу, выступіў на расейскай мове, і толькі па запатрабаваньні рабочых пачаў гаварыць па-беларуску.

Зав. АПО—ён жа старшы кантралёр—т. Станкевіч наведвальнікам, якія зьвяртаюцца да яго па справах, адказван на расейскай мове.

Таксама і сэкратар ячэйкі т. Макейчык, хоць ён і беларус, але заўсёды з рабочымі вядзе гутарку на расейскай мове, і толькі калі-ні-калі на сходзе выкіне славечка па-беларуску.

Дырэктар «Эльводу» т. Алейнікаў—дык аб ім і гаварыць ня прыходзіцца, ён зусім ня ведае беларускай мовы і, відаць, ня зьбіраецца вывучаць яе.

Такіх выпадкаў шмат ёсьць, і калі перад партыяй стаіць балючае пытаньне аб правядзеньні і замацаваньні беларускай культуры і мовы, то для гэтага ўсім, як аднаму, прадстаўнікам ад верху да нізу неабходна даваць прыклад у гэтым напрамку. Хопіць пратаколаў; трэба ў штодзённым жыцьці і працы дапамагаць адзін аднаму беларусізавацца; лепей жывая праца, чым пратаколы і пастановы.

Бяроды.

НЕ ДАПУСЬЦІМ САРВАЦЬ БУДАЎНІЦТВА.

ВОРШЫ ПАГРАЖАЕ ЗРЫУ БУДАЎНІЧАГА СЭЗОНУ.—ЭКАНОМЯЦЬ НАВЫВАРАТ.—ЯК БУДУЕ СТАРШЫНЯ.

У Мазыры сьпяць...

Не адзін раз стаяла пытаньне аб нашым будаўніцтве у Плянавай Камісіі, на пасяджэньні прэзыдыуму Акрвыканкому, а таксама на пашыраным пасяджэньні акр. бюро прафсаюзаў, дзе прысутнічаў увесь рабочы актыў саюзу будаўнікоў і іншых саюзаў. Рабочыя будаўнікі гаварылі, што нашы плянавыя органы сьпяць, калі будаўнічы сэзон ужо надыходзіць, а гэта сьведчыць, што нашы пляны, праэкты і каштарысы не падрыхтоўваюцца своечасова.

У Мазыры арганізавалася будаўнічая кантора і пакуль бязьдзейнічае, у той час, як будаваць ёсьць што. Мазырскі прамтрэст атрымаў заданьне аб аднаўленьні ранейшай фабрыкі „Молнія“, аб абсталяваньні там-жа фабрыкі мэблі і перавесьці туды фабрыку „Прафінтэрн“. Грошы на гэта адпушчаны, але ўся бяда ў тым, што праэкт яшчэ не гатоў. Неабходна падагнаць справу, бо так і сэзон пройдзе і тады прыдзецца паставіць пытаньне не аб зьмяншэньні кошту будаўніцтва, а наадварот, аб водпуску дадатковых сродкаў.

Гейхман.

Вось дык эканомія.

У раёне Жалвінецкага с.-с., Глускага раёну, Бабруйскай акругі будуецца шасэйная дарога. Сродкі на гэта будаўніцтва ідуць вялікія.

Але часта сродкі на будаўніцтва выкарыстоўваюцца ня так, як трэба і прыносяць толькі ўбытак: проста ідуць на вецер. Вось прыклад: у мінулым годзе рабілі насып некаторых дарог, кладліся вадапрапускныя трубы, вазілі каменьне; гэта рабілася ў пэўным напрамку. Зараз гэты напрамак прызнаны не адпавядаючым, і сродкі пайшлі на вецер. Цяпер ідзе зусім новая раскарчоўка плошчы, усё робіцца нанова.

Вось дык „будаўніцтва“. За такую «працу» трэба прыцягнуць вінаватых [illegible]

В. Мішура.

ПАГРОЗА ЗРЫВУ БУДАЎНІЦТВА.

(Ліст з Воршы).

Будаўнічы сэзон пачаўся ўжо месяцы два таму назад, але будаўніцтва яшчэ не разгарнулася. Некаторыя будаўнічыя арганізацыі толькі цяпер яшчэ прыступілі да будаўнічай працы. Буйныя будаўнічыя работы праводзяцца ў гэтым годзе на асінаўскім будаўніцтве; Белдзяржбуд будуе ільна-камбінат, будынак Дзяржбанку і тры будынкі Беларускай Сельска-Гаспадарчай Акадэміі; Хладбуд заканчвае пабудову бэконнага камбінату; Акржылсаюз будуе два цагляныя двухпавярховыя дамы і санаторый у Дуброўне.

ДОБРА ПРАЦУЕ АСІНБУД.

Добра ідзе праца на Асінбудзе. Там было падрыхтавана ўсё да будаўнічага сэзону. Невялікае спазьненьне атрымалася з прычыны зацяжной вясны, вялікіх халадоў.

Таксама добра разгарнулася праца на Хладбудзе. Будаўніцтва забясьпечана ўсімі патрэбнымі будаўнічымі матар'яламі ў патрэбнай колькасьці. Ёсьць папярэдні каштарыс, рабочыя чарцяжы. Забясьпечана будаўніцтва і працоўнай сілай. Здавальняюча пастаўлена абслугоўваньне рабочых: ёсьць мэддапамога, жыльлёвыя памяшканьні, каапэратыў, сталоўка. Але да гэтага часу няма яшчэ агульнага праэкту будаўніцтва. Няма плянаў і каштарысаў на асобныя часткі будаўніцтва, якія затрымліваюцца праўленьнем „Экспарт хлеба“.

БЕЛДЗЯРЖБУД МОЦНА КУЛЬГАЕ.

Дрэнна пастаўлена праца Белдзяржбудам. Ня гледзячы на тое, што сэзон пачаўся ўжо даўно, Белдзяржбуд яшчэ толькі цяпер пачынае будаўніцтва ільна-камбінату. Праўда, тут вінават Усесаюзны Тэкстыльсындыкат, які затрымліваў дагавор на пабудову камбінату. Але ня лепей справа і з пабудовай будынку Дзяржбанку і 3-х будынкаў Сельска-Гаспадарчай Акадэміі ў Горках. Тут праца толькі—толькі пачынаецца. Няма папярэдняга каштарысу, няма дастатковай колькасьці патрэбных будаўнічых матар'ялаў, не заключаны дагаворы з працадаўцамі. Усе гэтыя недахопы пагражаюць зрывам вытворчай праграмы, адабьецца на якасьці будаўніцтва і яго каштоўнасьці, бо тэх- [illegible]

СЬПІЦЬ АКРЖЫЛСАЮЗ.

Акржылсаюз да гэтага часу яшчэ не прыступіў да працы. Няма тэхнічнага пэрсаналу, няма рабочых чарцяжоў, папярэдняга каштарысу, плянаў, не хапае будаўнічых матар'ялаў. Усё гэта пагражае зрывам будаўніцтву.

КАЛІ АТРЫМАЕМ КАШТАРЫСЫ?

Чацьверты будаўнічы вучастак [МББ чыгункі таксама яшчэ да гэтага часу не разгарнуў будаўніцтва, а павінна будавацца дэпо, будынкі пад кватэры, больніца і інш. Разгарнуць працу нельга, бо кіраўніцтва шляхаў яшчэ ня прыслала папярэдніх каштарысаў, плянаў, рабочых чарцяжоў. Няма і будаўнічых матар'ялаў у той колькасьці, якая патрэбна дзеля таго, каб разгарнуць будаўніцтва. Тут таксама вялікая пагроза зрыву будаўніцтва.

РСІ ПРЫНЯЛА МЕРЫ.

У сувязі з гэтым РСІ прымае цэлы шэраг мер у прыватнасьці, просіць НК РСІ, прыняць меры: да сваечасовага зацьверджаньня і прадстаўленьня праектаў па Хладбуду з боку Хладаэкспарту, прыняць меры адносна Усесаюзнага Тэкстыльнага Сындыкату за спазьненьне з дазволам на пабудову ільна-камбінату, а ў адносінах Белдзяржбуду вінаватых за спазьненьне з разгортваньнем будаўніцтва прыцягнуць да адказнасьці і г. д. Пастаноўлена прасіць НК РСІ зьвярнуць увагу на несваечасовае зацьверджаньне Дзяржпланам СССР плянаў і каштарысаў на пабудову памяшканьня пад Дзяржбанк у Воршы, высьветліць прычыны несваечасовага прадстаўленьня плянаў і рабочых чарцяжоў на будаўніцтва 4 вучастку МББ чыгункі і прыняць меры адносна тых устаноў, якія ня выконваюць умоў па дастаўцы будаўнічых матар'ялаў.

Праўленьню Акржылсаюзу запрапанавана ў двухтыднёвы тэрмін разгарнуць працу, скласьці рабочыя чарцяжы, забясьпечыць будаўніцтва тэхнічнай сілай.

Усім будаўнічым арганізацыям—Белдзяржбуду, Хладбуду, Жылсаюзу, Гаркамгасу і Прарабу 4—запрапанавана прыняць усе меры да выкананьня дырэктыў ураду адносна зьніжэньня кошту будаўніцтва на 15 проц. шляхам мэханізацыі і рацыяналізацыі будаўніцтва і правільнага скарыстоўваньня працоўнай сілы і матар'ялаў, узмацніць працу вытворчых нарад [illegible]

Пра будаўнічы сэзон і нядбайнага старшыню.

(Ліст з Магілёва).

[illegible]

Юр.

Слаба абслугоўваюць.

(Менск).

[illegible]

Л. П.

Грамадзкія работы ў Полацку.

Полацак, 3-6. Гарсавет праводзіць сёлета вялікія грамадзкія работы па рамонту старых дамоў, кватэр, тратуараў, вуліц, акраін, мосьцікаў і інш.

На сваім пасяджэньні гарсавет адпусьціў некалькі сот рублёў на ўзмацненьне грамадзкіх работ, на якіх, галоўным чынам, заняты беспрацоўныя і беднякі гораду.

Апрача гэтага, намечана правесьці культурна-масавую работу сярод рабочых, занятых на грамадзкіх работах.

Міхад.

У РАБСЕЛЬКОРАЎСКІХ ШЭРАГАХ.

За ўдзел селькораў у спаборніцтве.

XVI партканфэрэнцыя і апошні Зьезд Саветаў зацьвердзілі пяцігадовы плян сацыялістычнага будаўніцтва і падкрэсьлілі, што для выкананьня гэтага пляну патрабуецца вялікае напружаньне сіл з боку партыі, рабочай клясы і працоўных.

Гэта пастанова, гэты плян знашлі вельмі жывы водгук з боку працоўных. Сацыялістычнае спаборніцтва за павялічаную колькасьць і лепшую якасьць працы вельмі хутка раскінулася па ўсіх прадпрыёмствах. Раздаўся магутны голас рабочае клясы, голас, ад якога дрыжыць капіталістычны сьвет; рабочая кляса заявіла аб здольнасьці разбурыць стары сьвет, аб здольнасьці будаваць новы. Гэты голас падхапіла працоўнае сялянства, якое таксама ўступае ў спаборніцтва за ўзьняцьце гаспадаркі, за калектывізацыю, за супольнае будаўніцтва сацыялізму ў СССР.

Пралетарскі друк, які зьяўляўся арганізатарам мас на працягу ўсёй гісторыі барацьбы працоўных, і тут робіцца арганізатарам гэтага вялікага пачыну — сацыялістычнага спаборніцтва. Друк, як казаў Ленін, можа тады ажыцьцёвіць свае задачы, калі ён будзе сапраўдным органам удзелу ўсёй масы працоўных, калі ён будзе акутан шматтысячнай арміяй рабселькораў, якія актыўна будуць падтрымліваць газэту ва ўсякім пачыне.

Гэта мы павінны сказаць і аб сацыялістычным спаборніцтве. Друк адыграе належную ролю ў гэтай кампаніі толькі пры ўмове падтрыманьня яго арміяй рабселькораў. Рабочы, сялянскі,

вайсковы і студэнцкі [illegible]

[illegible]

свайму саюзьніку—працоўнаму сялянству—ажыцьцёвіць гэтыя задачы. Рабкор, шэфы, адпускнікі, якія выяжджаюць на вёску, дапамогуць селькорам разгарнуць працу, штурмаваць і вырываць карэньні старай цемры і разам—агульнымі сіламі—рухацца па новым шляху—шляху сацыялізму.

Гальскі.

Маем на ўвазе.

[illegible]

Замест ініцыятывы і дапамогі палепшыць працу ў школе м-кам «мае на ўвазе», замест адказу, што ня можа быць настаўнікам той, які мае моцную гаспадарку і цікавіцца ёю больш, чымся школьнымі справамі, клапаціцца аб пэнсіі і абяцае «прыняць меры» да ажыўленьня працы ў школе.

Уступнае слова за акруговым інспэктарыятам асьветы, а заключнае скажа камісія па чыстцы апарату.

Пятрусь.

Прападаюць газэты і лісты.

(Калінкавіцкі р., Мазыршчына)

У Дудзічах кальцавая пошта астаўляе ўсю пошту ў канцэлярыі спажывецкае каапэрацыі. Часта газэты і лісты прападаюць і адрасаты іх не атрымоўваюць. Таму сяляне і перасталі выпісваць газэты.

Калінкавіцкай пошце належыць зрабіць адпаведныя захады, каб газэты і лісты не прападалі, а дастаўляліся, куды яны накіраваны.

Камсамолец.

Міхась Зарэцкі.

У СЭРЦЫ САВЕЦКАЙ УКРАІНЫ*).

Напярэдадні новых боек.

На Каплуніўскай вуліцы, пад № 4, стаіць невялічкі, надворным выглядам падобны да нямецкае кірхі, асабняк. Гэта—будынак літаратуры імя Васіля Блакітнага. Гэта—прытульны куточак, у якім сходзяцца ніткі грамадзкага і асабістага жыцьця ўсіх пісьменьнікаў, мастакоў, артыстых—усіх, хто мае тое ці іншае дачыненьне да украінскага мастацтва.

Пад зацішным крылцам мілага дзядзі Лебедзя (загадчык будынку, ён-жа энцыклёпэдыст у пытаньнях украінскага культурнага жыцьця і надзвычайна культурны таварыш) тут зьбіраюцца і лагодна гутараць паміж сабой прадстаўнікі ўсіх літаратурных груповак і плыняў. І калі кінеш павярхоўны погляд на ўсю гэту грамаду, дык мімаволі расчулішся:

— Якая ціхая згода! Як спакойна, ціхамірна жывуць гэтыя украінскія пісьменьнікі, пра якіх нехта сказаў (якая нахабнасьць!), што яны дзяруцца, як пеўні...

І як потым сорамна стане самому сабе, калі, глыбей зазірнуўшы ў гэтую знадворную ціхасьць, убачыш, што цябе падманула здрадлівая павярхоўная гладзь, што пад ёй бурліць напружана-зацятая непакойнасьць, што там, у нутры, з упартай пасьпешнасьцю групуюцца сілы наступнага змаганьня.

Так. Украінская літаратура стаіць напярэдадні новых заўзятых боек.

Гутаркі з украінскімі таварышамі далі мне магчымасьць стварыць у сваім уяўленьні прыблізную карціну тае нутраной барацьбы ў літаратуры, якая ідзе цяпер у больш-менш прыглушаных формах і якая не па доўгім часе бязумоўна знойдзе сваё адкрытае рэзкае выяўленьне.

Перш-на-перш трэба канстатаваць, што гэтая барацьба пераходзіць (а можа ўжо і перайшла) з сфэр ідэалёгічных у сфэры эстэтычныя. Пытаньні ідэалёгічнае арыентацыі ўступаюць (уступілі) месца пытаньням эстэтычных норм, у прыватнасьці пытаньням літаратурнага стылю. Якімі мэтадамі, якімі формамі, якімі прыёмамі трэба будаваць пралетарскую літаратуру—вось асноўны тэзіс новых спрэчак.

Мне здаецца, што двумя галоўнымі лягерамі ў барацьбе за стыль зьяўляюцца нэо-романтыкі і рэалісты.

Нэо-романтыкі—гэта асноўная група былых ваплітан*) (Хвілёвы, Сэнчэнко, Досьвітны, Куліш, Любчэнко і інш.) і спачуваючыя ім адзінкі. Звычайна, калі мы пачынаем гаварыць пра рамантызм, у нас (непераможная ўлада гісторыі!) зьяўляецца ўяўленьне аб нечым глыбока-ідэалістычным, адарваным ад рэальнага жыцьця і, бязумоўна, рэакцыйным у самай сваёй прыродзе. Гэтае ўяўленьне можа пашкодзіць нам пры ўразуменьні сутнасьці украінскага нэо-романтызму. Украінскія нэо-романтыкі зусім ня ворагі жыцьця—яно заражае іх творчым запасам ня горш чымся пісьменьнікаў іншых кірункаў. Асноўны мастацкі плян нэо-романтыкаў—гіпэрболізацыя жыцьцёвых зьяў, кондэнсацыя людзкіх эмоцый з мэтай найбольшага, найглыбейшага ўплыву на чытача **).

Нэо-романтыкі бязумоўна паставіцца ў востра-варожую пазіцыю ў адносінах да рэалістаў і сустрэнуць такую-ж ласку да сябе з іхнага боку. Рэалісты—гэта некаторая частка таго-ж „Ваплітэ“ (Tempora mutantur!), ВУСПП (украінскае аб'яднаньне пралетарскіх пісьменьнікаў, накшталт нашага «Белапп'у») і сялянскія пісьменьнікі («Плуг»). Гэтая літаратурна-мастацкая плынь злучае ў сабе абсалютную большасьць украінскіх пісьменьнікаў (я разумею большасьць колькасную—аб якасьці судзіць я ня важуся).

Зусім асобную пазіцыю займае Валер'ян Поліщчук. Гэты бязьмежна энэргічны, «настирливи, як стиснений газ“, барацьбіт па яго ўласнаму заяўленьню „перайшоў у наступленьне» і разам з сваёй невялічкай але дружнай кагортай б'е па ўсіх без выключэньня, упарта ўбіваючы прынцыпы свайго канструкцыйнага дынамізму (сьпіралізму). У барацьбе двух асноўных кірункаў ён, як tertius gaudens***), бадай што здолее замацаваць свае пазіцыі.

На вялікі жаль, я ня меў ніякай магчымасьці канкрэтна пазнаёміцца з іншымі літаратурна-мастацкімі кірункамі, якія існуюць на Украіне (футурызм, нэо-клясыцызм і інш.) і таму ўстрымліваюся ад якой-небудзь характарыстыкі іх.

Літаратурная барацьба, што разгортваецца цяпер на Украіне, надзвычайна цікава для нас, беларусоў. Непасрэдная рэзка акрэсьленая ідэалёгічная барацьба на фронце літаратуры (я не гавару ўжо пра паскудную асабістую зьвягу і цкаваньне) дажывае і ў нас свае апошнія дні і гатова ўжо абярнуцца ў больш тонкія, больш трудныя і часам больш захаваныя формы барацьбы за эстэтычныя нормы. Афармленьне літаратурна-мастацкіх школ у нас, мне здаецца, справа зусім недалёкіх дзён. Практыка Украіны дапаможа нам з меншым болем і меншай стратаю сіл прайсьці праз гэты нямінучы працэс.

„Літературний ярмарок“.

Мы ўвайшлі ў цьмянае і вільготнае, падобнае да склепу, памяшканьне на двары таго дому, у якім зьмяшчаецца Дзяржаўнае Выдавецтва Украіны. Першае, што кінулася тут нам у вочы—гэта вялікая, на ўсю сьцяну карыкатура, зробленая звычайным вугалём, але досыць удалая для таго, каб можна было без асаблівае труднасьці пазнаць Міколу Хвілёвога, важна „восседающего“ на нейкай нявыразнай жывёле (мабіць, на ішаку). Поплеч з ім—таксама на сьцяне і таксама вугалём—партрэт незнаёмага нам чалавека з подпісам пад ім: „Украінскі зануда“. Далей па сьценах—дробныя малюнкі, карыкатуры, адпаведныя лёзунгі. У куце партрэт прыгожае жанчыны (мабыць, выразаны аднекуль з часопісі) і перад ім нешта падобнае да бутафорнай лямпадкі.

Дзівоснае атачэньне, у якое мы трапілі, мімаволі ўзьнімае ў нас вясёлы гульлівы настрой, і мы ўжо з вольнай усьмешкай узіраемся ў шчытнага, здаровага з адкрытым бялявым тварам чалавека, што сядзіць перад намі за немагчыма-дрэнным канцалярскім сталом.

Гэга—Сэнчэнко, вядомы украінскі пісьменьнік, сталы працаўнік, «Литературного ярмарку». А «Літературний ярмарок“, гэта — досыць тоўсты і салідны штомесячны літаратуры альманах.

«Галло! Галло! Усім! Усім! Усім! Гаворыць Ярмарком „Литературного Ярмарку“ на хвалі 500.000 мэтраў з гораду Харківа, сталіцы Украінскае Сацыялістычнае Савецкае Рэспублікі. Чытайце, шаноўныя таварышы, чарговую 134 кнігу нашага пазагруповага альманаху!».

Такой адозвай распачынаецца кожны нумар «Літературного Ярмарку“. Лёгкая, бадзёрая ўзьнятасьць, злучаная з інтымна-жартлівым падходам да чытача—вось агульны тон, у якім падаецца мастацкі матар'ял гэтага цікавага альманаху.

Лубачна-пярэстая (на тое-ж ён і «ярмарок»!) сарочка—панно з «Сорочиньского ярмарку». Пад ёй—белая чыстая вокладка з аўтаграфамі ўсіх, хто прымае ўдзел у нумары. Чысты шрыфт, надзвычайна сьціслая эканомная вёрстка. На берагох старонак дробныя малюнкі—больш для падтрыманьня настрою, чымся для ілюстрацыі зьместу,—некалькі суцэльных карцін на асобных аркушох, пастаўленых сярод зьместу. Кніжка сярэдняга фармату, мае прыблізна 250 старонак.

Такі надворны выгляд альманаху. Зьмест-жа яго складаецца з вершаў, апавяданьняў, аповесьцяў усіх выдатных украінскіх пісьменьнікаў, незалежна ад груп і плыняў (альманах пазагруповы). Пакуль што няма літаратурна-крытычных матар'яляў, але яны, здаецца, будуць у далейшых нумарох. Затое караценькія і вельмі трапныя рэцэнзыі—рэклямы на паасобныя кніжкі робяць надзвычайна добрае ўражаньне. Не магу ўстрымацца, каб ня прывесьці поўнасьцю такой рэцэнзіі на альманах «Нова Білорусь», выдадзены Дзяржаўным Выдавецтвам Украіны.

„Дык вось, любы таварыш чытач і любая таварышка чытачка, дазвольце павіншаваць Вас у дзень нашай братэрскай усесаюзнай радасьці. Сёньня мы, працоўны народ Украіны—украінцы, расійцы, яўрэі, малдаваны, немцы, палякі, балгары,—агульнымі сіламі паклалі яшчэ адзін камень у падмурак цудоўнага будынку сусьветнага братэрства працоўнага люду. Мы гаворым пра вялікі літаратурны альманах украінскаю моваю «Нова Білорусь»—пра першую дастаўку нашай далейшай і яшчэ мацнейшай лучнасьці. Дык вось, віншуем Вас, любы таварыш чытач і любая таварышка чытачка, віншуем Вас з днём нашай яшчэ аднэй перамогі і жадаем Вам палюбіць беларускую літаратуру таксама, як Вы любіце літаратуру украінскую, расійскую, нямецкую, як Вы любіце і ўсякае іншае слова, што заве і кліча нас да перамогі. Пляччо-ў-пляччо за Новую Білорусь“.

Апрача падобных абвестак-рэцэнзій альманаху ажыўляюць кароткія—у некалькі слоў—рэклямныя адозвы, надзенныя лёзунгі, паведамленьні і г. д. якія зьмяшчаюцца на берагох, або нават чырвонай фарбай па чорнаму тэксту.

„Рэкомэндуем штомесячную літаратурную газэту «Вікна». Рэдагуе В. Бабінскі. Выходзіць у Львове“.

„«СССР»—першая дзяржава, якая намагаецца зьдзейсьніць пакт Кэлёга [illegible]“

„...мінімум сто пяцьдзесят пудоў пшаніцы з дзесяціны!“

«Паўло Тычыну выбралі дэпутатам у Харкіўскі Гарадзкі Савет».

І нават такое:

«Circus Maximus, Circus Ч. Чаплін, цырк, цырк, цырк, цырк, цырк, цырк»...

Але ўсё-ткі самае цікавае, як напрыклад, у „Літературном Ярмарку,—гэта так званыя «інтэрмэдыі».

З літаратурна-мастацкага боку кожную кніжку «Литературного Ярмарку» афармляе хто-небудзь з выдатных пісьменьнікаў ці вучоных (па чарзе) і на абавязку гэтага адказнага „выпускаючага» ляжыць задача: паміж матар'ялу, які ўваходзіць у кніжку, зьмяшчаць свае ўласныя ўстаўкі, якія завуцца інтэрмэдыямі. Мэта гэтых уставак—даць агульны, што праходзіць праз усю кніжку, тон альманаху, зьвязаць яго адным настроем, і часам адным аспэктам успрыманьня тых вобразаў, якія даюць у сваіх творах пісьменьнікі і паэты. „Інтэрмэдыі“ заключаюць у сабе або комэнтарыі да зьмешчанага матар'ялу, або зусім вольныя філёзофска-лірычныя разважаньні, або жартлівыя (тож прасякнутыя філёзофскім сымбалізмам) гутаркі-сцэнкі паміж камназіцыйнымі пэрсанажамі «Ярмарку»: цыганом з пугай, залатым пеўнікам у сіняй сьвітцы нараспашку і шэрым чарцянём Занудаю.

Такі выходзіць на Украіне—сьвежы, бадзёры, цікавы альманах.

(Працяг будзе).

*) Працяг Гл. „Сав. Бел.“ № 133(2622).

*) Ваплітэ (Вольная акадэмія пралетарскае літаратуры)—літаратурная арганізацыя, якая існавала на Украіне некалькі год таму назад.

**) Хай даруюць мне украінскія нэо-романтыкі, калі я перайначыў ці вульгарызаваў іхныя прынцыпы: брак часу ня дазволіў мне, як мае быць, пазнаёміцца з імі.

***) Трэці, што сьмяецца.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

пра сыстэму і разьвіцьцё дасьледчай справы ў галіне сельскай і лясной гаспадаркі БССР.

Выслухаўшы даклады Дзяржаўнай Плянавай Камісіі і Навукова-Дасьледчага Інстытуту Сельскае і Лясное Гаспадаркі імя У. І. Леніна аб сыстэме і пэрспэктыўным разгортваньні дасьледчай справы ў галіне сельскай і лясной гаспадаркі БССР, Савет Народных Камісараў БССР, адзначаючы, што дасьледчая справа ва ўмовах сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі набывае выключнае значэньне для сацыялістычнага будаўніцтва, пастанаўляе:

1. Прызнаць першачарговымі наступныя задачы дасьледчае справы ў галіне сельскай і лясной гаспадаркі БССР:

а) У галіне зьместу дасьледчай працы—вывучэньне пытаньняў і шляхоў сацыялістычнай перабудовы сельскай і лясной гаспадаркі БССР; праблема калектывізацыі і каапэраваньня, мэханізацыя і індустрыялізацыя сельскай і лясной гаспадаркі; вывучэньне ўжо існуючых сацыялістычных форм сельскай гаспадаркі, а таксама і працэсаў ператварэньня ў канкрэтных умовах БССР дробных гаспадарак у буйныя аграмаджаныя прадпрыёмствы; вывучэньне сельскай гаспадаркі, як суцэльнага комплексу, вывучэньне арганізацыі сельскай гаспадаркі, рацыянальнага вядзеньня калектыўных і савецкіх гаспадарак, а таксама мэтадаў пляваньня масавых гаспадарак; вывучэньне сыстэм тэхнічнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі БССР; мэтады ўздыму ўраджайнасьці зернавых хлябоў і тэхнічных культур, кармавое пытаньне, мэліярацыя і культура балот у сувязі з праблемай калёнізацыі БССР, сельска-гаспадарчая прамысловасьць, землеўпарадкаваньне, севазвароты, асабліва інтэнсыўныя формы з пажніўнымі і падсеўнымі культурамі; вывучэньне жывёлагадоўлі, асабліва малочнай, мясамалочнай і сьвінагадоўлі, лясной гаспадаркі і садова-гародных культур; вывучэньне асаблівасьцяй прыроды Беларусі і ўстанаўленьне сыстэмы мерапрыёмстваў, якія будуць спрыяць найхутчэйшай тэхнічнай і сацыяльнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі БССР і яе паасобных раёнаў;

б) у галіне мэтаду дасьледчай працы—навуковы аналіз праблем прыроды, тэхнікі і экономікі на грунце дыялектычнага матэрыялізму; удасканаленьне навуковай мэтодыкі з ужываньнем аграхімічнага, біалёгічнага, фізыялёгічнага і мікрабіалёгічнага мэтадаў, побач з вывучэньнем самой мэтодыкі палявых і зоотэхнічных досьледаў; вывучэньне розных вытворчых працэсаў сельскай гаспадаркі ў самой вытворчасьці, у савецкіх і калектыўных гаспадарках і масавых сялянскіх гаспадарках;

в) па арганізацыйных формах дасьледчай працы—замацаваньне раённага прынцыпу арганізацыі дасьледчай справы; замацаваньне раённых дасьледчых станцый, як асноўных баз для досьледаў у галіне расьлінагадоўлі, пераважна па палявой гаспадарцы; вылучэньне для дасьледаваньня побач з комплекснымі і спэцыяльных раёнаў, арганізацыя цэнтральных станцый Навукова-Дасьледчага Інстытуту па спэцыяльных галінах гаспадаркі і іх канцэнтрацыя.

II. У адпаведнасьці з вызначанымі прынцыпамі арганізацыі дасьледчай справы зацьвердзіць наступную сталую сетку дасьледчых устаноў БССР па сельскай і лясной гаспадарцы на бліжэйшае пяцігодзьдзе:

1) Беларускі Навукова-Дасьледчы Інстытут сельскае і лясное гаспадаркі імя У. І. Леніна ў складзе 5-ці аддзелаў:

а) сельска-гаспадарчай аканоміі і аграрнай палітыкі;

б) расьлінагадоўлі і прыкладной батанікі;

в) жывёлагадоўлі і прыкладной зоолёгіі;

г) мэліярацыі і культуры балот з землеўпарадкаўчай сэкцыяй;

д) лясной гаспадаркі.

2) Цэнтральная Агра-Хімічная Лябараторыя на правох аддзелу Навукова-Дасьледчага Інстытуту.

3) Беларуская Геофізычная Служба (Белгеофіз) у складзе:

станцыі першай клясы, першага разраду (абсэрваторыя) — 1.
" " " другога разраду (апорныя) — 5.
" другой клясы другога разраду — 6.
" другой клясы трэцяга разраду —55.

4) Раённыя дасьледчыя станцыі:

а) Менская расьлінаводная (у складзе БНДІ).

б) Горацкая
в) Віцебская
г) Турская
д) Палеская пясчаная
— У складзе НК Земляробства

5) Спэцыяльныя дасьледчыя станцыі:

а) Цэнтральная бульбяная,
б) Аховы расьлін,
в) Цэнтральная сьвінаводная
г) Цэнтральная буйнай рагатай жывёлы
д) Гідра-леса-мэліярацыйная,
е) Мэліярацыйна-гідралёгічная,
ж) Цэнтральная балотная, з Палескім, Паўночным і Махавым дасьледчымі палямі,
з) Цэнтральная лясная і мясцовыя (раённыя) лясныя станцыі з яловымі, сасновымі, грудавымі і дуброўнымі ляснымі насаджэньнямі, Акадэмічным лясьніцтвам і дэндралёгічным паркам.
— У складзе Навукова-Дасьледчага Інстытуту.

і) Гомельская садова-гародная.

к) Лекавых расьлін.
л) Машынаспробная
— У складзе НК Земляробства.

6) Бюро прыстасаваньня і сялян-дасьледчыкаў пры БНДІ.

7) Дасьледчыя гаспадаркі:

а) Забалоцкая балотная—у складзе НК Земляробства.

б) Сьляпянская прудавая—у складзе Навукова-Дасьледчага Інстытуту.

III. Для ўзмацненьня працы Навукова-Дасьледчага Інстытуту лічыць патрэбным

а) усім дасьледчым станцыям Інстытуту надаць характар дасьледчых баз, адносячы іх да адпаведных аддзелаў Інстытуту, а іменна: цэнтральную сьвінаводную станцыю і станцыю буйнай рагатай жывёлы да аддзелу жывёлагадоўлі і прыкладной зоолёгіі; цэнтральную бульбяную, Менскую расьлінаводную, станцыю аховы расьлін і арганізуемую Гомельскую садова-гародную станцыю да аддзелу расьлінагадоўлі і прыкладной батанікі; Цэнтральную лясную станцыю з мясцовымі ляснымі станцыямі да аддзелу лясной гаспадаркі; Мэліярацыйна-гідралёгічную, гідра-леса-мэліярацыйную і Менскую балотную з яе філіаламі—да аддзелу мэліярацыі і культуры балот;

б) станцыі, якія знаходзяцца на аднэй тэрыторыі, або суседняй з ёю, і якія тычацца аднаго аддзелу,—аб'яднаць у навукова-арганізацыйнай частцы, імкнучыся па магчымасьці да адміністрацыйна-гаспадарчага аб'яднаньня іх;

в) станцыі зоотэхнічныя і расьлінаводныя разьмясьціць на тэрыторыі савецкіх гаспадарак Вялікая і Малая Сьлепня, перанесьці сюды для канцэнтрацыі работ, асноўную базу станцыі буйнай рагатай жывёлы з Прылук і ўзмацніўшы вывучэньне пытаньняў малочнага жывёлаводзтва на ёй;

г) улічваючы, што лясныя дасьледчыя ўстановы павінны ўзгадніць сваю працу з практычнымі патрэбамі і лясное гаспадаркі і з органамі НКЗему, перанесьці арганізацыйны цэнтр цэнтральнай дасьледчай лясной станцыі з Горак у Менск, пакінуўшы за ёй існуючыя дасьледчыя лясьніцтвы: Горацкае, Валяцкае і Жорнаўскае, а таксама прадугледжаныя для арганізацыі Палескі Дасьледчы вучастак і Сьляпянскі з дэндралёгічным паркам, ператварыўшы гэтыя лясьніцтвы ў раённыя дасьледчыя станцыі; пашырыць дзейнасьць Горацкай раённай дасьледчай лясной станцыі, забясьпечыўшы тым самым базу дасьледчай працы С.-Г. Акадэміі;

д) у зьвязку з тым, што Менская балотная станцыя зьяўляецца недастатковай для вырашэньня ўсіх праблем, якія ўзьнікаюць у галіне мэліярацыі і культуры балот, прызнаць патрэбным адчыніць дасьледчую балотную базу ў Палесьсі, паставіўшы на вывучэньне пытаньне аб аб'яднаньні яе з гідра-леса-мэліярацыйнай і мэліярацыйна-гідралёгічнай станцыямі. Прызнаць патрэбным далейшае разьвіцьцё навукова-дасьледчых работ на Махавым полі ў Сьляпянцы і Балотна-дасьледчым полі на поўначы БССР са скарыстаньнем для дасьледчых мэт апорных пунктаў сеткі НКЗему і буйных гаспадарак на асушаных балотах;

е) адчыніць у бягучым годзе ў складзе Навукова-Дасьледчага Інстытуту Бюро прыстасаваньня, паставіўшы перад ім задачу, апроч пашырэньня атрыманых дасьледчым шляхам даных, вывучэньне мэтадаў прасоўваньня іх у калгасы і савгасы і масавую сялянскую гаспадарку, адначасова пашырыўшы і ўзмацніўшы працу Інстытуту сялян-дасьледчыкаў, арганізацыйна-зьвязаўшы яго з Бюро прыстасаваньня, якое лічыць адзіным Бюро прыстасаваньня і сялян-дасьледчыкаў;

ж) запрапанаваць Навукова-Дасьледчаму Інстытуту пры складаньні штогодніх апэрацыйных плянаў канцэнтраваць увагу на комплексных навукова-практычных праблемах, якія выклікаюцца тэхнічнай і сацыяльнай рэканструкцыяй сельскай гаспадаркі БССР, асабліва па пытаньнях буйнай гаспадаркі аграмаджанага сэктару;

з) даручыць Навукова-Дасьледчаму Інстытуту скласьці цьвёрдыя арганізацыйныя пляны навукова-дасьледчых устаноў і падаць іх на зацьверджаньне СНК БССР не пазьней 1 студзеня 1930 г.

і) запрапанаваць НК Асьветы і Беларускаму Навукова-Дасьледчаму Інстытуту ўзмацніць падрыхтоўку шырокіх кадраў беларускіх дасьледчыкаў марксыстаў, а таксама падвышэньне кваліфікацыі асноўных кадраў дасьледчыкаў праз навуковыя плянавыя камандыроўкі іх, як у межах СССР, так і пазамежамі яго.

IV. Прызнаць патрэбным, каб Беларускі Навукова-Дасьледчы Інстытут уваходзіў, як рэспубліканскі Інстытут, разам з аналёгічнымі інстытутамі саюзных рэспублік у склад арганізуемай Усесаюзнай Акадэміі (асацыяцыі) сельска-гаспадарчых і лясных навук імя Леніна.

V. Для канцэнтрацыі дасьледчае працы і цэнтралізацыі як навуковага кіраўніцтва ўстанавіць, каб на працягу пяцігодкі ўсе досьледы ў галіне сельскае і лясное гаспадаркі, якія праводзяцца народнымі камісарыятамі і паасобнымі ўстановамі на тэрыторыі БССР, былі ўзгоднены з Навукова-Дасьледчым Інстытутам,

VI. У сувязі з ўзмоцненым тэмпам разьвіцьця і сацыялістычнай перабудовай сельскай і лясной гаспадаркі БССР, прызнаць:

а) каб і дасьледчая справа БССР была разгорнута больш узмоцненым тэмпам, адзначыўшы, што адставаньне дасьледчай працы ад вытворчасьці зьяўляецца недапусьцімай перашкодай сацыялістычнаму будаўніцтву. Адначасова СНК прызнае патрэбным арганізаваць так дасьледчую справу, каб вынікі яе былі-б найхутчэй скарыстаны ў практычным будаўніцтве;

б) што інтэнсыўнасьць дасьледчай працы БССР павінна адпавядаць інтэнсыўнасьці сельскай і лясной гаспадаркі БССР у сыстэме сельгаспадарчых раёнаў Саюзу ССР.

VII. У адпаведнасьці з устаноўленымі прынцыпамі адносна тэмпу разгортваньня і інтэнсыўнасьці дасьледчай справы ў галіне сельскай і лясной гаспадаркі БССР СНК ухваляе ў асноўным плян фінансаваньня дасьледчых устаноў, паданы Дзяржпляням, які зацьвярджае кантрольныя лічбы асыгнаваньняў на пяцігодзьдзе Белар. Н. Д. Інст. у 4,7 млн. руб., па сетцы дасьледчых устаноў НКЗемам—у 2,2 млн. руб. і па Белгеофізу—745,0 тыс. р.

VIII. З прычыны новых заданьняў, пастаўленых перад усёй дасьледчай справай шырокімі мерапрыёмствамі на тэхнічнай і сацыяльнай рэканструкцыі сельскае гаспадаркі, даручыць НКФ уключыць у фінансавы пяцігадовы плян дадатковыя асыгнаваньні на разгортваньне дасьледчай справы БССР.

IX. Даручыць Эканамічнай Нарадзе распрацаваць пытаньне аб разьмеркаваньні адлічэньняў ад сельска-гаспадарчай прамысловасьці на разгортваньне дасьледчай справы, аграмерапрыёмстваў і сельска-гаспадарчай асьветы, згодна з законадаўствам Саюзу ССР.

X. Адначасна з разгортваньнем дасьледчай працы ў самастойных навукова-дасьледчых установах даручыць НК Асьветы ўсямерна ўзмацніць навукова-дасьледчую працу ў с-г ВНУ БССР, прадугледзеўшы на гэту мэту адпаведныя каштарысныя асыгнаваньні.

XI. Для забясьпечаньня навукова-дасьледчай справы належным зямельным фондам, даручыць НКЗему сачыць за тым, каб зямельныя плошчы дасьледчых устаноў не скарыстоўваліся дзеля іншых мэтаў, як правіла, забараніць рабіць іх абрэзку; прапанаваць усім дасьледчым установам БССР зрабіць канчатковыя заяўкі на дадатковыя зямельныя плошчы, а акруговым зямельным аддзелам прапанаваць задаволіць заяўкі дасьледчых устаноў на дадатковыя зямельныя плошчы.

XII. Бяручы пад увагу патрэбу забясьпечаньня навукова-дасьледчых устаноў высока-кваліфікаваным навуковым пэрсаналам, лічыць патрэбным зраўняць на бягучую пяцігодку матарыяльнае і праўнае становішча навуковых працаўнікоў Навукова-Дасьледчага Інстытуту і дасьледчых станцыяў з адпаведнымі катэгорыямі навуковых працаўнікоў вышэйшых навуковых устаноў БССР.

XIII. Для больш пасьпяховага скарыстаньня дасьледчай працы ў вытворчасьці сельскай гаспадаркі патрэбна яшчэ найцясьней увязаць дасьледчую працу з вытворчасьцю, з плянуючымі і апэрацыйнымі органамі і непасрэднымі вытворцамі (калгасы, савгасы, бядняцка-серадняцкія гаспадаркі);

XIV. Прызнаць патрэбным пашырыць масавую пастаноўку досьледаў у савецкіх і калектыўных гаспадарках і ў сялян дасьледчыкаў (бядняцка-серадняцкіх гаспадарках), давёўшы іх лік да канца пяцігодзьдзя ня менш як да 7500, шырока папулярызуючы вынікі дасьледчае справы праз выданьне спэцыяльных манаграфій часопісаў, лістовак і газэт, плянава арганізуючы сялянскія і рабочыя экскурсіі на дасьледчыя станцыі, далейшае разгортваньне працы аддзелаў прыстасаваньня.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканомнарады БССР **М. Калевіч.**

5 чэрвеня 1929 г. г. Менск.

ХРОНІКА.

СПРАВА З ЭКСПЛЁАТАЦЫЯЙ ВАПНЫ АБСТАІЦЬ НЕЗДАВАЛЬНЯЮЧА.

Да 1-га чэрвеня ў пэўных пунктах БССР павінны былі ўжо працаваць 63 млыны па перамолу вапны. Фактычна ў сучасны момант толькі есьць 33 млыны. Але гэта яшчэ паўбяды, галоўная бяда ў тым, што няма рухавікоў. На 33 млыны ёсьць усяго 5 рухавікоў. З месц атрымоўваюцца запатрабаваньні на млыны і рухавікі, а іх няма.

Апроч гэтага часта сустракаюцца яшчэ і такія лянсусы, калі на пункце, які на карце значыцца, як самы вапняны, пры капаньні аказваецца пусты пласт торфу. Хтосьці так зрабіў, што замест вапнякоў на карту нанесены тарфянікі.

Зараз узьнята пытаньне, каб прыстасаваць да млыноў замест рухавікоў сілу трактарнага руху. Зусім слушна, што такі крок ня вырашае пытаньня, бо трактары патрэбны на працу па свайму прызначэньню.

Трэба зараз ужыць усе захады, каб можна было сёлета пад сяўбу азіміны завапнаваць 5000 гэкт. Часу засталася мала, але трэба яго належна выкарыстаць.

Становішча камгасаўскіх дамоў.

13 чэрвеня адбыўся пленум жыльлёва-будаўнічай сэкцыі Менгарсавету.

Пленум зацьвердзіў праэкт палажэньня аб арганізацыі ў гор Менску камісій з кватарантаў у прыватніцкіх дамох. У склад камісій будуць уваходзіць толькі працоўныя. Камісіі арганізуюцца для нагляду за тым, каб дамаўласьнікі накіроўвалі прыбыткі ад сваіх дамаўладаньняў на іх падтрыманьне. У бліжэйшыя дні будзе распачата арганізацыя камісій.

Між іншым, гэта палажэньне абавязвае ўсіх прыватных дамаўласьнікаў мець квітанцыйныя кніжкі і выдаваць кватарантам квітанцыі ў утрыманьні кватэрнай платы.

Другім пытаньнем быў заслуханы даклад загадчыка камгасам т. Дзічкоўскага аб перадачы Жактам камгаскіх дамоў. З дакладу высьветлена, што Камгас мае каля 220 дамоў, якія знаходзяцца ў занядпадзе, патрабуюць шмат рамонту, а Камгас, як бюджэтная ўстанова, ня можа з гэтым справіцца. Сэкцыя даручыла Камгасу і Белжылсаюзу да 15-га ліпеня правесьці перадачу Жактам камгаскіх дамоў а таксама прасіць належныя органы выдаць Жактам доўгатэрміновую пазыку на рамонты гэтых дамоў.

Ясьлі на Меншвэі.

У бліжэйшыя дні на фабрыцы Меншвэй адчыняюцца дзіцячыя ясьлі.

Праца ясьляў прыстасавана для абслугоўваньня работніц кожнай зьмены. У кожную зьмену ў ясьлях будзе знаходзіцца па 15 дзяцей.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 15 ЧЭРВЕНЯ 1929 Г.

	Пакуп.	Прад.
1-я 6 проц. залат. выйгр. пазыка	4.81	—
2-я 6 проц. залат. выгр. паз.	5.00	—
Бяспроц. залат. выйгр. пазыка 1926 г.	124 50	126 50
10 проц. дзярж. выйгр. пазыка 1927 г.	25.92	26.02
6 проц. дзярж. выйгрыш. пазыка індустр.	25.36	25.46
3-я сялянск. выйгр. пазыка 1927 г.	5.01	—
12 проц. дзярж. унутр. пазыка 1927 г.	101.44	—
2-я 6 проц. паз. проц. вып.	26.55	26.65
Пазыка Індустр. бяспр.	25.79	25.89
11 проц. дзярж. унутр. паз. 1928 г.	103.14	103.19
Дзярж. пазыка 29 г.	101.55	101.95

Курсы па перападрыхтоўцы дактароў.

Таварыства Чырвонага Крыжу ў Менску і па ўсіх акруговых гарадох арганізуе 3-хмесячныя хімічныя курсы па перападрыхтоўцы дактароў.

Курсы пачнуць сваю працу з 15 чэрвеня.

Культурна-бытавое абслугоўваньне жактаў.

У апошнія часы жакты г. Менску разгарнулі значнае культурна-бытавое абслугоўваньне сваіх кватарантаў. Выдаюцца сьценгазэты, ёсьць каманда ТДА-Авіяхіму, арганізавана 21 дзіцячая пляцоўка, на якіх знаходзіцца 3000 дзяцей. Дзеля лепшага абслугоўваньня дзяцей рабочых 5 дзіцячых пляцовак сёлета арганізаваны на акраінах.

Апавяшчэньні.

У нядзелю 16 чэрвеня адбудзецца ЭКСКУРСІЯ-МАЁЎКА асьветнікаў г. Менску ў падшэфную часьць (Ждановічы).

Духавы аркестр, гульні і інш.

Збор на станцыі. Цягнік адыходзіць а 9 гадзіне і 20 хвілін.

ДОМ АСЬВЕТЫ

Сёньня ў саюзе для сяброў дому і саюзу вялікае гуляньне (канцэрт, кіно, духавы оркестр, фейвэркі) Уваход па разасланых білетах. Пач. а 7 г. увечары.

— Заўтра ў садзе гуляньне для юнсэкцыі (концэрт, духавы оркестр, гульні) Пач. а 7 гадз. увечары. Уваход па разасланых білетах.

ПЭДГАБІНЭТ.

У панядзелак, 17-га чэрвеня роўна ў 7 гадзін увечары СХОД ВЫКЛАДЧЫКАЎ ПРЫРОДАЗНАЎСТВА школ г. Менску па пытаньню аб праграмах.

Яўка абавязкова.

Час. вык. аб. адказн. рэдактара П. ШАСТАКОЎ.

Галоўлітаел 595.

ТЭАТР-ЦЫРК-КІНО

ТЭАТР «ПРАФІНТЭРН»

Гастролі Ленінградзкага „Краснага Театра“
Субота, 15 чэрвеня
„ХОЛЩЕВЫЕ ШТАНЫ“
Камэдыя ў 4 дзеях Лебедзева.

Цырк.
З 15 ЧЭРВЕНЯ
Нябывалая ў сэзоне праграма,
звыш праграмы гастролі першы раз у БССР заслужаных артыстаў Рэспублікі Грузіі браты Танці,
адзіная ў СССР трупа партэрных акрабатаў 10 ОКЕАНОС,
гастроль оусьветнага артысты М. ТРУЦЦЫ
і поўнасьцю цыркавая праграма.
З прычыны грандыёзнай праграмы пачатак прадстаўленьня роўна а 9 гадзін увечары.
Па калектыўных заяўках фабкомаў і мясцкомаў скідка.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА“
СЁНЬНЯ І ШТОДНЯ МАСТАЦКІ БАЯВІК
„СКРОЗЬ СЬЛЁЗЫ“
Паводле аповесьць Ш. Алейхэма
Кіно-аповесьць у 7 частках.
Пачатак а 8 гадзіне.

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71.
З АЎТОРКА, 11 ЧЭРВЕНЯ.
Нямецкі баявік
„ДОНА ЖУАНА“
2 сэансы—Пачатак 1-га а 9 гадзіне 2-га—10 г. 30 хв.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
МАСТАЦКІ ФІЛЬМ
„ЗЯМЛЯ ЗАКЛІКАЕ“
Пачатак 1-га сэансу а 7 з пал. гадзіне.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ
„3-я МАЛАДОСЬЦЬ“
арыг. камэдыя ў 6 частках
Пачатак а 7 з пал. гадзіне.

ЗАКЛЮЧНЫ БАЛЯНС

Беларускага дзяржаўнага трэсту скураной прамысловасьці „БЕЛСКУРТРЭСТУ“ на 30 верасьня 1928 г.

Актыў.

НАЗВА РАХАНКАЎ	Сума: Прыватная	Сума: Агульная
I. Маемасьць		
а) Будынкі і пабудовы	1271606—80	
б) Абсталяваньне і машыны	1264588—52	
в) Інструманты	9671—48	
г) Гаспадарчы інвэнтар	38828—37	
д) Транспарт	6551—91	2591247—08
II. Запаснае абсталяваньне		68961—17
III. Нясконченыя будынкі і рамонт		214758—22
IV. Матар'ялы:		
а) Сыравіна і асноўн. матар'ялы	159337—35	
б) Апал	81232—82	
в) Дапаможныя	683805—55	
г) Рамонтна-будаўнічыя	97980—34	
д) У дарозе	44116—86	
е) У карыстаньні	40825—97	1107298—89
V. Незакончаныя вагатоўкі		31429—93
VI. Незакончаная вытворчасьць		1045414—56
VII. Паўфабрыкаты		29117—77
VIII. Тавары і гатовыя вырабы		471619—68
IX. Грашовыя сродкі		326523—01
X. Каштоўныя і проц. паперы:		
а) дзяржаўн. гарант. пазыкі.	28031—40	
б) іншыя паперы	10287—78	38319—18
XI. Паі і акцыі (іншых прадпрыём.).		126389 —
XII. Уклады:		
а) У Банк доўга-тэрм. крэд.	35166—40	
б) Уклады да жылбудаўн.	16444—69	51611—09
XIII. Вэксалі і дакум. да атрым.		
а) Вэксалі да атрыманьня	241980 —	
б) " пратэставаныя	29359—81	
в) " вучцёныя	1082362—87	
г) " блянкав.	24915—56	
д) Накладн. плата і дакум. да атрыманьня	560—15	1379178—39
XIV. Падсправаздачныя сумы		2538—18
XV. Дэбітор ы:		
а) Рабочыя і служачыя (аван.)	75233—09	
б) Пастаўшчыкі і падрадч.	695432—48	
в) Пакупнікі	397686—39	
г) Іншыя дэбіторы.	202277—73	
д) Няпэўныя даўгі	39881—43	1410511—12
XVI. Выдаткі будучых гадоў		48739—66
БАЛЯНС		8943656—93

Пасыў.

НАЗВА РАХУНКАЎ	Сума: Прыватная	Сума: Агульная
I. Капіталы:		
а) Статутны капітал	3716606—40	
б) Амартызацыйны	218409—08	
в) Рэзэрвны	25642—85	
г) Капітал пашырэньня прадпр.	63050—85	4023709—18
II. Фонды і рэзэрвы:		
а) Фонд паляпшэньня быту рабоч.	25273—78	
б) Рэзэрв на пагашэньне няпэўн. даўгоў	66434—95	
в) Рэзэрв на зьніжэньне цэн	1300 —	93008—73
III. Доўга-тэрміновыя крэдыты:		
а) З дзяржаўнага бюджэту	186013 —	
б) " Банка доўга-тэрм. крэд.	100000 —	286013 —
IV. Каротка-тэрміновыя крэдыты:		
а) Пазыкі пад тавары	126789—69	
б) Банкі па вучоту вэксалёў	1082362—87	1209152—56
V. Вэксалі выдадзеныя		1746471—67
VI. Абавязац. па блянкавых		24915—56
VII. Крэдыторы:		
а) Рабоч. і служ.	64911—08	
б) Пастаўшчыкі і падрадчыкі	246409—47	
в) Пакупнікі	1276—18	
г) Неаплач. падаткі і зборы	18527—37	
д) Іншыя крэдыторы	231651—14	562775—24
VIII. Прыбытак за справаздачны год		997610—99
БАЛЯНС		8943656—93

ЗАБАЛЯНСАВЫЯ АРТЫКУЛЫ

1. Вексалётрымаўцы		1.371.313 —
2. Гарантыйныя вэксалі, прынятыя ў заклад		13.340 —
УСЯГО ЗА БАЛЯНСАМ		1.384.653 —
1. Гарантыйныя вэксалі выдадзеныя		1.371.313 —
2. Залогадаўцы (па каштоўн.)		13.340 —
УСЯГО ЗА БАЛЯНСАМ		1.384.653 —

РАХУНАК ПРЫБЫТКАЎ І СТРАТ.

ДЭБЕТ

1. Агульна-адміністрацыйныя выдаткі	72.001—56	
2. Гандлёвыя выдаткі	274.906—89	
3. Выдаткі за крэдыт	306.224—21	
4. Страты ад безнадзейных даўгоў	16.221—10	
5. Розныя страты і выдаткі	186.912—59	856.266—35
6. Прыбытак (сальдо)		997.610—99
		1.853.877—34

КРЭДЫТ

1. Прыбытак ад рэалізацыі тавараў і паўфабр.	1.633.544—84	
2. Процанты атрыманыя	104.529—11	
3. Розныя прыбыткі	115.803—39	1.853.877—34
		1.853.877—34

РАЗЬМЕРКАВАНЬНЕ ПРЫБЫТКАЎ ЗА 1927-28 г.

1) 10 проц. на аплату папрыбытковага падатку		99761—10
2) 3 проц. астатку адлічэн. на ВТНУ	26935—50	
3) 10 проц. новага астатка А-Т-ву „Дубітель“	87091—44	
З НОВАГА АСТАТКА:		
4) 10 проц. у фонд палепш. быту рабочых	78382—29	
5) 10 " у капітал рэзэрвны	78382—29	
6) 10 " у банк доўгатэрміновага крэдыту	78382—30	
7) 40 " у прыбытак дзяржавы	313529—18	
8) 25 " у капітал пашырэньня	195955—73	
9) 4,75 проц. у фонд саніраваньня	37231—60	
10) 0,25 проц. у фонд заахвочваньня	1959—56	897849—89
		997610—99

Нам. кіраўніка Белскуртрэсту **Л. ШТЭИНЕР.**

Галоўны бухгальтар **С. ПЕРАЛЬМАН.**

Гэты балянс, рахунак прыбыткаў і страт і разьмеркаваньне прыбыткаў зацьверджаны Прамплянам ВСНГ БССР у пасяджэньні ад 16 V—29 г — і дазваляюцца да абвяшчэньня ў друку.

Нам. старшыні Прампляну ВСНГ БССР **ПАГОЦСКІ.**

Праўленьне Беларускай Сельска-Гаспадарчай Акадэміі
У СУВЯЗІ З ПАШЫРЭНЬНЕМ ПРАЦЫ ФАКУЛЬТЭТАЎ
АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС
НА ЗАМЯШЧЭНЬНЕ ПАСАД ПА КАТЭДРАХ:
1) Аграрнае палітыкі—дацэнта і асыстэнта.
2) Асушэньня—асыстэнта.
3) Будаўнічага мастацтва—асыстэнта
4) Батанікі—2-х асыстэнтаў.
5) Будаўнічай мэханікі—асыстэнта.
6) Геадэзіі—асыстэнта.
7) Гідратэхнічных пабудоў—прафэсара і асыстэнта.
8) Сьвінагадоўлі і бэконнай справы—прафэсара і асыстэнта.
9) Энтамалёгіі—дацэнта.
10) Зоолёгіі—асыстэнта.
11) Каапэрацыі і калектывізацыі—асыстэнта.
12) Лесаўстройства—асыстэнта.
13) Мэханічнай апрацоўкі дрэва—дацэнта
14) Сельска-гаспадарчых машын і рухавікоў—асыстэнта.
15) Сялекцыі—асыстэнта.
16) Сельска-гаспадарчай эканоміі—прафэсара і асыстэнта.
17) Фізыкі—асыстэнта.
18) Тарфяная справа—прафэсара-асыстэнта.
ПЭНСІЯ ПРАФЭСАРУ 340 Р., ДАЦЭНТУ 270 РУБ., АСЫСТЭНТУ—170 Р. У МЕСЯЦ. КВАТЭРА І КАМУНАЛЬНЫЯ ЎСЛУГІ ПА ЗАСТАНОЎЛЕНЫХ СТАЎКАХ. ПАД'ЁМНЫЯ ПА ЗГОДЗЕ.
АСОБЫ, ЖАДАЮЧЫЯ ПРЫНЯЦЬ УДЗЕЛ У КОНКУРСЕ, ПАВІННЫ ПАДАЦЬ ДА 1-ГА ЖНІЎНЯ Curriculum vitae І ВОДЗЫВЫ Ў ПРАЎЛЕНЬНЕ АКАДЭМІІ - ГОРКІ БССР.

Загс Мсьціслаўскага Горсавету Аршанскае акругі выклікае на 10 ліпеня 1929 году а 12 гадз. дню гр-на Садоўскага Яўгена Яхімава, які знаходзіцца невядома гдзе, па справе скасаваньня шлюбу з яго жонкай Сядоўскай Ганнаю Андрэявай.

ЗГУБЛЕНЫ.

Паявая кніжка Мала-Аўцюкевіцкага к-та ўзаемадапамогі, выд. Калінкавіцкага с-гасп. т-вам.

Пашпарт Цыпенюка Л. І., выд. РВК.

Кніжка лесн. сэкц., выд. ЦБ с-г. лясных раб. 2) 2 пасьведчаньні аб сканчэньні Бузукскай школы і Касоўскай школы на імя Сінельнікава П. Н.

Шэфскае пасьведчаньне за № 4071 і вадзіцеля за № 78, выд. Маскоўск. школай шофэраў на імя Барысава Л. Г., кв. 280 п.

Вучотна-конская карт. за № 8 Фінбэрга, выд. Мазырск. акрваенкаматам, кв. 297 п.

Мэтрычная спраўка Сьвідоўскай Б., выд. Мазырскім АВК, кв. 298 п.

Вайсковы адпускны дакумант Прысада ВС., выд. Мазырск. ваенкаматам, кв. 299 п.

Вучотна-конская карт. Косука А. П., выд. Нараўлянскім РВК, кв. 300 п.

Мэтрычн. выпіс Нападзюк П. К., выд. Барысаўскім загсам, кв. 301 п.

Пэнсіён кніжка № 0100218 Гурскай О. О., выд. Барысаўск [illegible]аккасай, кв. 302 п.

Вучотна-конская карт. Булінскага П. Ф., выд. Калінкавіцк. РВК, кв. 303 п.

Мэтрычн. выпісь Фурмана Ш. Н., выд. Мазырск. загсам, кв. 304. п.

Вучотна-вайсковая кніжка за № 1310 Маліноўскага І. І., выд. Юравіцкім РВК, кв. 305 п

Вучотна-конская кніжка № 2311 Семяненка П. М., выд. Караліпскім РВК.

2 спраўкі аб працы Кулакоўскага Л. Я., выд. Водаканалам, кв. 764.

Пашпарт Каплун Г. Г., выд. менакрміліц., кв. 765.

Студэнцк. пасьведчаньне № 179 Усава І. А., выд. БДУ, кв. 766.

Квіт Шыер Х. Л. Л., выд. белпасрэднікам, кв. 769.

Атэстат аб сканчэньні Магілеўскага пэдтэхнікуму і характарыстыка за № 2362 на імя Жлоба М. Я. кв. 770.

Мэтрычн. спраўка Фрыдмана Ш. І., выд. Мазырск. загсам, кв. 331 п.

Біржавы талён за № 2655 Рубінштэйна М. І., выд. Менбіржай Працы, кв. 759.

Пасьведчаньне за № 3-142 Жыгалка З. П., выд. БДУ, кв. 760.

Пашпарт Гордзен М. М. выд. 4-м менакрміліц., кв. 761.

Сяброўскі білет Гордзен М. М., выд. т-вам саматужнікаў, кв. 762.

Пашпарт Соскіна Р. С., выд. 1-м аддз. Менакрміліц., кв. 762.

Вучотн. вайск. карт. абавязанага Патапенка Ц. І., выд. Каралінскім РВК, 329 п.

Асабова-вучотна вайсковая кніжка Клімковіча П. П., выд. барысаўск. ваенкамат, кв. 328 п.

Менск, дзяржаўная друкарня.